

DIRVA

Nr. 18

Vasaris-February 13, 1963

Cleveland, Ohio

Sukilimai artimuose Rytuose

PEREITO SAVAITGALIO PERVERSMAS IRAKE IŠ NAUJO ISKĖLĖ SENĄ KLAUSIMĄ: KAIP TOLI IKI ARABŲ PASAULIO — NUO IRAKO IKI MAROKO — SUVIENIJIMO. — NORS NAUJI IRAKO VALDOVAI YRA ARTIMI SUVIENYTŲ ARABŲ VALSTYBIŲ IDEJAI, PRAKTIKOJE JIE GALI PASIRODYTI SAVO KRAŠTO NEPRIKAUSOMYBĖS SAUGOTOJAI, BODAMI SAVO PAČIŲ ASMENINIŲ INTERESŲ.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pereitą savaitgalį buvo nuverstas ir sušaudytas Irako diktatorius Abdel Karim Kassem, prieš keturis metus atėjęs valdžion lygiai tokiu būdu, kaip dabartiniai sukilėliai -- nuvertėsi sušaudę karalių ir jo šeimą. Naujas Irako valdovas yra, kaip ir Kassem, pulkininkas -- Abdel Salam Mohamed Aref. Sakoma, kad jis esąs Egipto prezidento Nasserio gerbėjas. Už tat Egipte žinios apie perversmą buvo sutiktos su dideliu pasitenkinimu. Esą tai žingsnis į Nasserio svajonę -- visų arabų valstybių suvienijimą.

Tačiau Kairas panašiai džiaugėsi ir 1958 metais, kada Kassemas sušaudė karalių. Tada pasirodė, kad tas džiaugsmas buvo per ankstyvas, Kassemas nesisukubino susidėti su Nasseriu. Atvirkščiai, jis pasisakė prieš Nasserio dominavimą pan-arabų judėjime. Buvo manoma, kad Kassemas Iraką veda į sovietų glėbį, tačiau pasirodė, kad tai nevisai atitiko tikrovę. Tiesa, Kassemas flirtavo su sovietais, bet krašte jis uždarė komunistų partiją. Žodžiu, jis elgėsi panašiai, kaip daugelis Azijos ir Afrikos kraštų valdovų -- kraštą jie valdo geležine ranka ir savo nuožiūra, tačiau save laiko socialistais. Visur jie įveda vienos partijos sistemą. Labai galimas daiktas, kad ir dabartinis valdo-

vas Arafas eis panašiu keliu. Su Nasseriu jis vargiai dės, nes pirmą -- bijos netekti savo valdžios, antra -- Irakas yra turtingesnis už Egiptą.

Mat, Irake pagaminama apie 10% viso pasaulio naftos gamybos. Tą naftą eksploatuoja britų ir amerikiečių kompanijos, kurios pelnų dalosi su Irako valdžia 50-50 santykiu. Tai duoda Irakui metinių pajamų apie 280 milijonų dolerių. Suma kraštui, kuriame tėra apie 7 milijonus gyventojų, gana didelė. Jei Irake būtų daugiau tvarkos, kraštas galėtų visai gerai verstis. Deja, tvarkos ten visados trūkio.

Prieš 1 D. karą Iraką valdė turkai. Po karo, kaip ir visą arabų pasaulį, Iraką tvarkė britai, kurie neturėjo nei aiškaus plano, nei bendros idejos, ką su juo daryti. Dėlto, kad kraštas turėjo labai dideles naftos atsargas, britai norėjo jį kontroliuoti, tačiau iš Sirijos prancūzų išvarytas karalius Feisalas nesugebėjo tvirtai įsikurti. Laikė 2 D. karą Irako sostinės Bagdado nacionalistų sluogsniai bandė flirtuoti su Berlyno - Romos ašimi, tačiau, britai Indijos kareivių pagalba tom užmačiom greitai padarė galą. Po karo Irakas, virtęs visai nepriklausomu, nors ir turėjo bendro gynimosi sutartį subritais, negalėjo pasidžiaugti pastoviu ir sumaniu režimu. Vyriausybės kei-

tėsi, tačiau tvarkos mažai tebuvo. Iš naftos gautojo pelno didelė dalis nutekėjo į privačias kišenes. Tai įgalino Kassemo perversmą.

Reikia pastebėti, kad ne tik Irake įvyko perversmas. Vidaus karas tesiasi ir kitoje Artimųjų Rytų šalyje -- Jemene. Ten irgi karininkai nuvertė valdovą -- Imaną, tačiau šio nespėjo sušaudyti. Pabėgęs jis pradėjo organizuoti savo šalininkus ir gavo stambios pagalbos iš Saudi Arabijos. Jo priešininkai gavo pagalbos iš Egipto. Sakoma, kad Egiptui karas Jemene kaštuojas apie milijoną dolerių į dieną. Kad jį galėtų sėkmingai vesti, Nasseris prašė papildomų ginklų siuntų iš Sovietų Sąjungos. Maskva, kuri akylai seka Artimųjų Rytų valstybių politiką, prašomą pagalbą davė, tačiau moderniais ginklais lengva išlaikyti miestus savo kontrolėje, jie mažai ką reiškia dykumoje. Dabartinė padėtis esanti tokia, kad Nasserio šalininkai kontroliuoja miestus, o provinciją -- buvęs Imanas. Galutinė šios kovos išeitis esanti dar neaiški, nors po pirmųjų laimėjimų Washingtonas tuoją pripažino sukilėlių vyriausybę.

(Nukelta į 2 psl.)

Remkime lietuvių tautos laisvės kovą

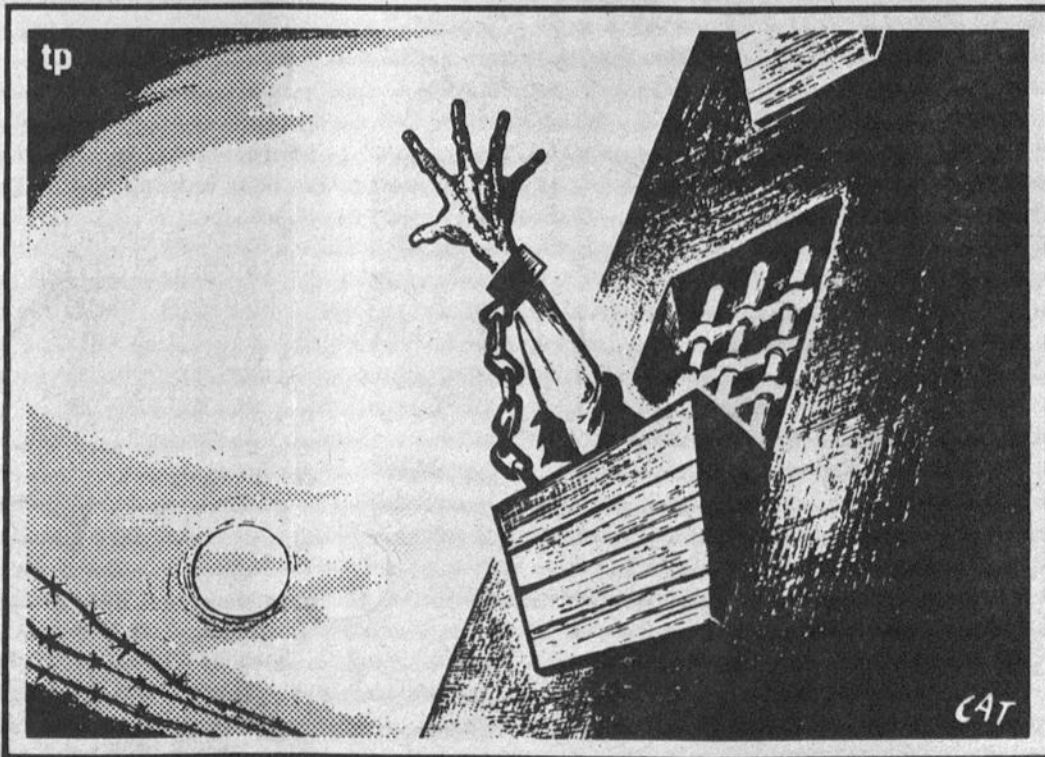
Prieš keturiasdešimt penkeris metus Lietuvos Taryba viešai ir drąsiai paskelbė pasauliui lietuvių tautos vardu ATSTATANTI NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVOS VALSTYBĘ. Šis aktas buvo lietuvių tautos lūkesčių, ryžto ir kovos išraiška. Jis atsispindėjo daugiau kaip šimtą metų lietuvių tautos vergijoje kaupas ir brandintas pastangas atgauti politinę nepriklausomybę ir tuo būdu sudaryti sąlygas, reikalingas tautos kultūrai kurti ir gerovei tarpt.

Tas pats Lietuvos priešas, — tik pakeitęs savo imperialistinių užmačių vardą, — vėl pavergė lietuvių tautą ir neregėto žiaurumo priemonėmis stengiasi numarinti jos laisvės idealą. Tačiau istorija byloja, kad lietuvių tautos laisvės ryžtas yra nepalaužiamas ir jos laisvės idealas nemarus. Ateis laikas, ir vėl lietuvių tauta atgaus savo politinę nepriklausomybę, kuri yra pati pagrindinė tautinės gerovės ir kultūros sąlyga.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba, šio didžio lietuvių tautos istorinio įvykio proga sveikindama sąjungos narius ir tautinės minties lietuvius, kviečia paveikiai remti lietuvių tautos laisvės kovą, stiprinti jos ryžtą savo pastangomis ir tuo būdu skatinti laisvės aušrą. Mūsų darbas ir piniginė auka, mūsų protas ir širdis tesustiprinie išsilaisvinimo kovą ir tetirpdinie lietuvių tautos nuožmios vergijos grandines.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS VALDYBA

New Yorkas, Vasario šešioliktoji, 1963 m.

Sovietų pavergtos Lietuvos šauksmas...

Bostono lietuvių delegacija, vadovaujama Amerikos Lietuvių Tarybos, vasario 7 d. lankėsi pas Massachusetts gubernatorių Peobody, kuris pasirašė specialų aktą, skelbiantį vasario 16 Massachusetts valstijoje Lietuvių Dieną. Gubernatoriui buvo įteikta B. Armonienės knyga "Palik ašaras Maskvoje". Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjimas Bostone įvyks vasario 17 d. 2 v. p.p. Aukštesniosios mokyklos salėje, Thomas Park, kur pagrindinę kalbą pasakys inž. J. Jurkūnas. Nuotraukoje: prie stalo sėdi gubernatorių Peobody; stovi iš kairės: Vl. Bajerčius, ALT pirm. A. Matjoška, O. Ivaškienė, Mass. seimelio atstovas V. Pegoga, adv. J. Grigalius, sekantis asmuo neatpažintas, toliau stovi Lietuvos konsulas adv. Šalna, A. Juknevičius ir J. Sonda.

ISTORIJS RATAS SUKASI TIK VIENA KRYPTIMI: ŽMONIŲ BEI TAUTŲ LAISVĖS KRYPTIMI!

Lietuvos Diplomatinijos šefo S. Lozoraičio žodis Nepriklausomybės šventės diena

Sovietų primesta Lietuvai okupacija, kuri tęsiasi jau daug metų, nesumažina Nepriklausomybės šventės reikšmės. Mūsų valstybinės tradicijos matuojamos ne dešimtėmis metų, bet šimtmečiais. Lietuvių tauta yra jas paveldėjusi iš Lietuvos

didžiosios kunigaikštystės, kuri egzistavo kaip nepriklausoma valstybė jau tada, kada nebuvo nei rusų valstybės, nei iš viso Rusijos sąvokos. Lietuvos suverenumas, kurio vykdymą okupacija padaro negalima, nėra sunaikintas, nes yra gyva tauta, vienintelis suverenumo šaltinis. Lietuvos teisę atstatyti savo nepriklausomybę pripažįsta visi geros valios žmonės ir laisvų valstybių vyriausybės. Per daugelį metų, kurie yra praėję nuo sovietų įsiveržimo į Lietuvą ir kuriais dėl neišmanymo ar neatsargumo Vakarai padarė nemažai kompromisų su sovietais, nėra buvę atsitikimo, kad kuris Vakarų valstybės vyras paneigtų Lietuvai tą teisę. Priešingai, svarstant tarptautinėse organizacijose kolonializmo liekanų pašalinimą, sovietų okupacija Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje yra cituojama kaip ryškiausias Sovietų Sąjungos naujai įsteigto kolonializmo ir imperializmo pavyzdys. Tai yra pareiškė ir paskutiniame Jungtinių Tautų susirinkime Jungtinių Amerikos Valstybių, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Kanados, Kinijos ir daugelio kitų valstybių atstovai. Europos Taryba, jungianti laisvas Europos valstybes, praėjusio rudens sesijoje, svarstydamą sovietų vykdomą kolonializmą, pritarė pateiktam jai šiuo klausimu pranešimui, kuriame įsakymai pabrėžiama Lietuvos, Estijos ir Latvijos teisė būti nepriklausomoms. Kana-

dos vyriausybė spalio mėnesį pripažino ir įrašė į oficialų sąrašą tikruosius, h. sovietinius, trijų Baltijos Valstybių konsulus. Visa tai liudija, jog sovietų vyriausybės pastangos palaidoti Lietuvos klausimą ir įkalbėti Vakarams, kad Lietuva nesanti prievarta okupuota, bet neva "laisvai prisidėjusi" prie Sovietų Sąjungos, yra bergždžios. Kad tos pastangos ir toliau paliktų tuščios, tam dirba Lietuvos Diplomatininė Tarnyba ir užsienio lietuvių organizacijos, panaudodamos savo santykius su Vakarų vyriausybėmis, viešąja nuomone ir spauda.

Negalėdama nei pateisinti, nei net paaiškinti Lietuvos ir kitų Rytų Europos kraštų pavergimo, sovietų propaganda yra priversta tvirtinti, kad jis nebeatitaisomas, nes istorijos rato nesą galima atsukti atgal. Tačiau tas ratas tikrumoje sukasi tik viena kryptimi: minties, žmonių bei tautų laisvės kryptimi. Kaip tik tokie pasireiškimai, kaip komunistinė santvarka prie priepaudo, priklauso prie tų bandymų sustabdyti žmonijos dvasinę bei materialinę pažangą, kurie, kaip parodo šimtmečių patyrimas, vistiek, anksčiau ar vėliau, baigiasi nepasisekimu. Tokia istorijos raida yra neišvengiama, ji vyksta, nors ir lėtai, net pačioj Sovietų Sąjungoj, kur po 40 metų fizinio bei dvasinio teroro, vis atsiranda rašytojų, poetų, dailininkų, kuriuos sovietų vyriausybė turi malšinti, kad siekdami minties laisvės jie nesuktų istorijos rato priešinga komunistui kryptimi.

Moralinis ar politinis pasipriešinimas neteisybei teturi vieną laiko ribą: jis vykdomas tol, kol neteisybė pašalinata. Todėl, kad ir kiek testusi Lietuvos okupacija, pasauli nenutils lietuvių reikalavimas, kad mūsų tautos valia, išreikšta Vasario 16 dienos — Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo — aktu būtų įvykdyta. Mes tikime, kad ji bus įvykdyta.

• SENATORIUS WM. E. PROX-MIRE PASIŪLE ĮSTATYMO PROJEKTĄ, kuriuo pensijon išėjimo amžius būtų sumažintas iki 60 m. Sulaukę to amžiaus ir išėję pensijon, gautų 2/3 pilnos soc. apsaugos pensijos. Įstatymotikslas -- sudaryti sąlygas jaunesnio amžiaus bedarbiams gauti darbus ir išlaikyti šeimąs.

Šiandien ir rytoj

"ŠALTASIS KARAS", besiplečias tarp Washingtono ir Paryžiaus, duoda Ispanijai senai lauktą progą išplaukti į tarptautinius vandenis iš tos izoliacijos, kurioj ji buvo atsidūrusi po antrojo pasaulinio karo.

Derybos dėl amerikiečių bazių Ispanijoje sutarčių atnaujinimo ir dabar prasidėjęs "flirtas" tarp Madrido ir Paryžiaus, sukelia didelį susidomėjimą pasaulio sostinėse, klausiant ar tik nesusiurs Paryžiaus - Bonnos - Madrido ašis. Iš paskutinių įvykių matyti, kad gen. Franco stengiasi smarkiai tą nenumaty-tą progą išnaudoti.

Prancūzija jau kuris laikas bando suartėti su Ispanija. Po prancūzų vidaus reikalų ministerio Frey vizito, dabar į Madridą buvo pasiųstas prancūzų armijos štabo viršininkas gen. Ailleret, kuris ten vedė derybas su artimu gen. Franco bendradarbiu gen. Augustin Munez-Grandes.

Turimomis žiniomis, buvo padėti pirmieji pagrindai kariniam abiejų kraštų bendradarbiavimui. Buvo kalbėta apie bendrus laivyno manevrus ir susitarta dėl aviacijos bazės steigimo Kanarų salose, arba bent duoti sąlygas prancūzų lėktuvams ir laivams tens sustoti.

Sakoma, kad de Gaulle, norėdamas Ispaniją įtraukti į savo orbitą, žadėjo garantuoti jos kandidatūros rėmimą į NATO ir Europos Bendrąją Rinką.

• ISPANIJA neseniai paskelbė, kad ji linkusi pradėti derybas su amerikiečiais dėl 1953 m. pasirašyto pakto, kuriuo amerikiečiams buvo užleista laivyno ir aviacijos bazė Rotoj. Jei nei viena pusė nebūtų pareiškusi pageidavimų, šis paktas turėjo būti automatiniai atnaujintas šį rudenį.

Bet dabar, šį mėnesį prasidėsiandiose derybose, Ispanija bandys iš Washingtono išgauti didesnę ekonominę paramą, arba išsiderėti aukštą nuomą už bazes. Ir, beto, Madridas reikalauja, kad būtų priimtas į NATO.

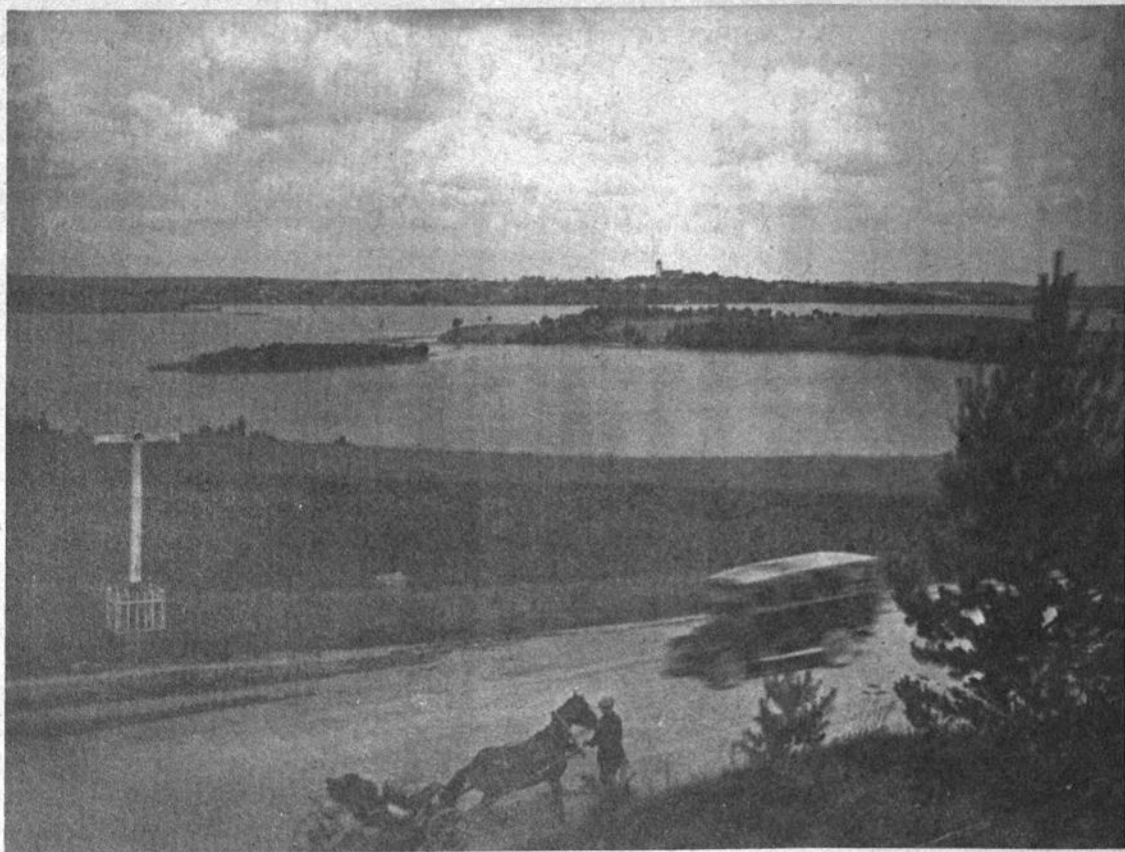
Kennedy nori Rota paversti Polaris baze, kuri sudarytų pagrindą naujai NATO strategijai. Bet kai Polaris raketos sudaro didelį pavojų, Madridas reikalauja papildomą "premią".

Per paskutiniuosius 9 metus Ispanija iš Amerikos jau gavo pusantro bilijono dolerių ekonominės ir karinės paramos. Ir kad dar daugiau gavus, dabar Franco flirtuoja su de Gaulle.

• VILNIUJE mūrininkų artelė baigė statyti administracijos pastatą skirtu laikui. Už tai mūrininkams buvo pažadėta piniginė premija. Iškilnių dieną artelės viršininkas turėjo pasikelti į tribūną atsiimti premiją.

-- Vyrai, -- pasakė jis tyliai savo mūrininkams, -- aš einu atsiimti premijos. Laikykite parėmę mūrą, kad nesugriūtų, kol grįšiu su pinigais.

(vg)

Zarasai, žiūrint nuo Kauno plento. Nuotrauka daryta 1928 m.

BOLŠEVIKŲ SIAUTĖJIMAS ZARASUOSE (1)

K. UBONIS

PASIRODO PIRMIEJI RAUDONIEJI VORAI...

Žiaurios bolševikų okupacijos Lietuvoje liudininkai palengva vienas po kito dingsta iš gyvųjų tarpo, su savimi nusinešdami pergyventus atsiminimus. Būtų labai svarbu, kad esantieji laisvėje tų žiaurumų liudininkai, gal naudotis žodžio laisve, suregistruotų bolševikų padarytus nusikaltimus Lietuvoje.

Šiems savo atsiminimams apie bolševikų siautėjimą Zarasuose pirmosios okupacijos metu nebandau duoti literatūrinio apipavidalinimo, o noriu tik parodyti įvykius tikroje šviesoje, kas gal pasitarnaus rašant to laikotarpio Lietuvos istoriją. Būčiau dėkingas, jei atsirastų zarasiečių, kurie mano atsiminimus papildytų. Tikiuosi, kad Dirva mielai atspausdins.

Bolševikams vos tik įvedus Lietuvoje karines įgulas, Zarasuose pasirodė Maskvos vorai,

kurie su vietos rusais ir žydais pradėjo šeiminkauti, terorizuodami gyventojus.

1940 m. birželio 14 d. iš Maskvos atvyko NKVD kapitonas besivadinęs trimis pavardėmis: Guskov-Gubanov-Gubaitis. Buvo apsirengęs paprastu rusiškos medžiagos kostiumėliu, bet greit iš prisiplėštų medžiagų Zarasų žydėlis siuvėjas jam pasiūvo penkis kostiumus iš angliškos medžiagos. Vos tik įkėlęs koją į Zarasus, lydimas vietos rusų ir žydų komunistų aplankė visas įstaigas ir tuoj iš Maskvos išsikvietė sau tris pagalbininkus: Piotr Kuncin, Kovsov ir Majovskij.

Ši raudonųjų vorų ketveriukė ir buvo pirmieji lietuvių žudikai Zarasuose.

1940 m. birželio 20 d. naktį Guskov suėmė Zarasuose gyvenusį buvusį policijos tarnautoją Zajančauską. Niekas nespėjo pamatyti, kaip dingo iš po nakties ir Zarasų policininkas Pranas Ju-

šinskas. Sužinota tik, kad jis kažkokio teismo nuteistas 20 metų sunkiųjų darbų kalėjimo. Jučinskas buvo rimtas ir pareigingas tarnautojas, griežtai kovojęs su rusais mušeikomis, kurių Zarasuose buvo apščiui. Tai buvo pirmosios rusų biaraus keršto aukos.

PIRMIEJI SUĖMIMAI

Prieš "rinkimus" į vadina-mąjį "liaudies seimą" Zarasų komunistai nėrėsi iš kailio, kaip įbauginus žmones, kad eitų balsuoti.

Propagandistų priešaky stovėjo ūtenos turtingo mėsininko sūnus Filimonas Archipov ir komunistinis burmistras Zarasuose Vincas Peleckis. 1940 m. liepos 10-11 d. naktį jie suėmė rimčiausius zarasiečius, turėjusius įtakos gyventojuose. Būtent:

ANDRIJAUSKĄ Praną, Zarasų apskr. savivaldybės pirminką.

GIRČI Motiejų, Antazavės valsč. viršaitį.

KUZMICKĄ Petrą, Dusetų pr. mokyklos vedėją.

SAMĄ Joną, Zarasų apskr. pr. mokyklų inspektorių.

ŠIAUDINĮ Petrą, Salako šaulių būrio vadą.

STATULEVIČIŲ Kazį, agronomą iš Zabičiūnų km. Antalieptės v.

STEPONAITĮ Praną, Salako valsč. viršaitį.

TRIPONĮ Joną, Antalieptės pr. mokyklos vedėją ir

VASILIAUSKĄ Joną, Imbrado valsč. sekretorių.

Deja, lietuviai balsavo tik tie, kurie buvo grasinant iš namų suvaryti. Bet buvo paskelbta, kad Zarasuose balsavo 99,9%.

SUNAIKINO TAUTINES VĖLIAVAS

Tuoju po "rinkimų", norėdamas atšvęsti laimėjimą, Guskov davė įsakymą apskr. viršininkui Kriščiūnaitiui, kad Zarasuose visi namai būtų papuošti vėliavomis. Daug raginti nereikėjo. Prie kiekvieno namo buvo iškabinta tautinė vėliava, lyg tuo parodant protestą prieš rusų siautėjimą. Tačiau kai iš ryto suplėvesavo trispalvės, Guskovo įsakymu iš už kampo pasipylė gaujos rusų ir žydėlių, kurie puolė vėlavas draskyti, kodus laužyti. Pasirodo, kad tai būta gudraus Guskovo manevro sunaikinti Zarasuose esančias visas tautines vėliavas.

Kai kitą dieną apskr. viršininkas Kriščiūnaitis (nepriklausomybės laikais buvęs Užpalių rajono agronomas) paklausė Guskovo:

-- Kam reikėjo taip žiauriai išniekinti, kas lietuvių sielai yra taip brangu? Juk tamsta pats davė įsakymą iškabinti vėliavas.

Guskov atsakęs, kad jis galvojęs apie raudonas vėliavas su kliju ir plautuvu, o ne trispalves ir liepė pareigas perduoti naujam viršininkui.

Naujasis apskrities viršininkas buvo barzdotas burliokas iš Antazavės valsčiaus, mažai raštingas, mokęs vos pavarde pasirašyti. Bet kitą dieną atėjo į įstaigą nusiskutęs. Tačiau tikruoju viršininku už jo nugaros buvo Majevskij.

(bus daugiau)

Sukilimai...

(Atkelta iš 1 psl.)

Jei Nasserui iš tikro pasisektų suvienyti arabų pasaulį nuo Irako iki Maroko, jis sudarytų didžiulę galybę. Už tat toks suvienytas arabų pasaulis nėra reikalingas nei britams, nei amerikiečiams, nei pagaliau Maskvai. Prieš jį kalba ir atskirų valstybių valdovų interesai, todėl iki tos svajonės įsikūnijimo kol kas atrodo, gana tolimas kelias.

• SENAI KELTAS IR DISKUOTUOTAS SENATORIAUS PHILIP A. HART PROJEKTAS, kuriuo iš pagrindų pakeičiama bazė imigracijos kvotoms nustatyti, galutinai paruoštas, bet turės laukti kitų įstatymų projektų eilėje. Sen. Hart kvotų principas remiasi atitink. krašto gyventojų proporcijai, o taip pat parodytam imigracijos į JAV aktyvumui per pastaruosius 15 metų.

• JAV SUSTABDĖ EKONOMINĘ PARAMĄ CEYLONUI, tai valstybei atsisakius išmokėti kompensaciją už konfiskuotą amerikų žibalo kompanijų turtą.

• JAV ERDVES ADMINISTRACIJA DARO ŽYGIŲ, KAD ASTROAUTO L.G. COOPER KELIONĖ ERDVĖJE, kuri numatyta balandžio mėn., būtų pilnai perduota ir įmanoma sekti televizijoje.

• IRAKO REVOLIUCIJĄ IŠŠAUKĖ KASSEMO ŽYGIS, atleidžiant 58 karininkus iš tarnybos ir jų vieton paskiriant komunistus.

• VIENA MAŽIAUSIŲ PASAULIO VALSTYBIŲ ANDORA, PIRENĖJUOSE, susirūpino savo saugumu ir nutarė policijos skaičių iš 10 asmenų padidinti iki 16.

• IVAN SKRIPOV, sovietų ambasados pirmasis sekretorius Australijos sostinėje, buvo labai populiarus diplomatinuose sluogsnuose. Bet jis turi Australiją apleisti, išaiškinus jį beorganizuojant naują šnipų tinklą. Moteris, kurią jis bandė panaudoti kontaktų užmezgimui, pasirodė esanti australų saugumotarnyboje.

VIENO ŽMOGAUS GYVENIMAS

PRANAS NARVDAS

4

Prabudo, žiūri policininkas bet stovįs, ir lazda per padus jam betrenkias. Kai atsikėlė buvo labai sumišęs: nežinojo nei kur esąs, nei kas čia dedasi. Policininkas pradėjo jį klausinėti. Nieko jis nesuprato. Nugabeno į policijos stotį ir uždarė kambarėlį. Buvo labai išvargęs, bet po tų įvykių neėmė miegas. Šalčio neįjautė. Tačiau kojų padai dar vis kaito. Nejauku. Nežinia kas bus.

Gerokai praašus, pradėjo rinktis policininkai. Kaliniai buvo suskirstomi ir išvežami kažkur. Tedy kaip nepilnametį, be anglų kalbos, nuvežė nepilnamečių teisman. Ten rado nemažą būrį mažamečių nusikaltėlių. Vieni iš jų buvo susikrimtę, išgąsdinti, neramūs, o kiti buvo tikri laukiniai žvėreliai. Treti gi visai nepaisė kas čia dedasi. Matyt, jau buvo pripratę.

Teisėjas, negalėdamas su Tedy susikalbėti, pašaukė žydėlį -- vertėją, kalbėjusį trim kalbomis, nei vienos gerai nemokėdamas. Pradėjo žydėlis lenkišku rusišku žargonu. Niekas neišsėina. Tadukas staiga atsiminė savo buvusį daraktorių ir "tipišką"... Buvo manęs paduoti savo tetos adresą Philadelphiaj. Tačiau greit nusigando tos minties. Ką pasakys tetėnas Bridelis. Jis toks griežtas... Teismo dokumentuose buvo užrašyta: europietis, nežinomos tautybės. Teisėjas paskyrė jį jaunimo auklėjimo namus neribotam laikui.

Jaunuolių būrį vežė per upę laivu į kitą krantą. Tadukas galvoja,

kur juos veža. Nejaugi į Philadelphiaj pas tetą, o gal dar kur baisiau.

Už upės persodina į vežimus, kurių langai aptverti vielų sietais. Palubė taip pat. Niekas negalėjo matyti kur veža. Prie uždarytų durų sėdėjo policininkas. Vaikėzai savitarpį šnekėjosi. Norėjo susipažinti su Taduku. Buvo bepradėję kalbėti, bet kai šis negalėjo susikalbėti, tai pradėjo pajaukti jį ir stumdyti. Tik prisibijoję policininko. Pravažiavę balas, atsirado už Flushingo. Lyg koks miestelis. Eilė raudonų plytinių namų, aukštų mūrų apvesti. Į didelį kiemą įvažiavus kiemo vartai užsidarė. Visitūrėjo išlipti.

Čia vėl prasidėjo surašinėjimas, klausinėjimas, skirstymas, lygiai kaip kariuomenėje.

Tadukas savo vardą pasisakė kaip jau buvo apsipratęs vadintis -- Tedy, bet dėl pavardės buvo sunkumų. Nemokėjo "spellinti" Burbul.

Prasidėjo naujas gyvenimas. Reikėjo laiku keltis, praustis, plaukus šukuoti, valgyti ir gulti. Turėjo lankyti mokyklą. Tedyturėjo daug vargo. Niekas nesuprasdamas turėjo mokytis. Baudė už tai, kad neišmokdavo. Prasistumdė apie porą mėnesių, pradėjo šiaip taip susikalbėti. O tai žymiai palengvino būvį. Sunkus buvo gyvenimas: griežta tvarka, dažnai prisiedavo badauti. Tedy skilvis buvo nepasotinamas.

(Bus daugiau)

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

NORWOOD DRUG, INC.

WE FEATURE DAN DEE PATATO CHIPS
Geras recepto išpildymas yra svarbiausia
mūsų pareiga

RECEPTŲ SPECIALISTAS

6411 Superior Ave.

HE 1-1035

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

DRAGIN PIANO COMPANY

WE CARRY THE FINEST QUALITY PIANOS

WILLIAM WEISS, PROP.

8220 Carnegie Ave.

Call RA 1-9848

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE AGENCY

EVERYTHING IN INSURANCE

East 9th St. Pier Bldg.

TO 1-0200

GREETINGS and BEST WISHES

LUIKART INSURANCE
AGENCY

GENERAL INSURANCE

18609 St. Clair Ave

KE 1-4770

GREETINGS and BEST WISHES

EUCLID IGNITION COMPANY

1062 East 185th St.

Call IV. 1-2222

so light, so right, and oh, so refreshing!

enjoy
STROHS
and taste
what fire-brewing
does for beer flavor!

Premium quality always...
popular prices everywhere!

light
smooth
fire-
brewed

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.
Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

DIDŽIAJAI ŠVENTEI ARTĖJANT

Nejučiomis, beveik nepastebimai, kartais Nepr. Lietuvoje augusiai ir brendusiai kartai ir nenorint pastebėti, ateina solidarumo ir tolerancijos banga. Ji ateina iš veikliosios, gyvosios ir organizuotosios mūsų jaunosios kartos.

Negaliu pamiršti įspūdžio, susidariusio vieno parengimo metu. Paruoštas salėje ilgas stalas jaunimui. Prie jo sėdi įvairiais savo organizacijų ženklais pasipuošęs akademinis jaunimas. Iš jo nuotikų, elgesio ir, pagaliau, nuomonių, matosi neabejotinas neglžvėsimas, atmetimas, kartais net nesąmonė laikomas tas santykių suformavimas, kuris, importuotas iš Nepr. Lietuvos laikų, dažnam iš mūsų atrodo natūralia ir neišskiriama mūsų visuomeninio gyvenimo dalim.

Tas solidarumo pavyzdys nėra vienintelis. Tai ateinanti banga, kuri verčia susimąstyti tos kartos žmones, kurie šiandien užima išeivijos organizacijose vadovaujančiųjų kėdes.

Vasario 16 reikšmei pabrėžti, tos dienos idėjomis ir istoriniu momentu paskatinti mūsų išeiviją gilesniam susikaupimui, didesniam ryžtui aukoti savo jėgas ir lėšas bendriesiems mūsų uždaviniais įgyvendinti, gauname pluoštus atsišaukimų. Juose pagrindinė mintis ta pati. Kai kur dar stengiamasi prakišti ir konkurencinių nuomonių, rodančių vienos organizacijos neapykantą kitai. O gi, berods, buvome, jei ne formaliai sutarę, tai jau bent apsipratę su bendrųjų mūsų organizacijų pagrindinių uždavinių paskirstymu. Bet aukų rinkimą padaryti nesutarimų objektu tokia proga, kaip Vasario 16 d., nėra nei didelės išminties, nei solidarumo požymiu.

Aukų renkančiųjų yra daug. Bet daugelis jų pasitiki aukotojų gera valia ir jų apsisprendimo laisve. Kėsinimasis atimti tą privilegiją iš aukotojų nėra reikalingo ar bent pageidaujamo politinio ir visuomeninio subrendimo reiškinio. Kazys Karpius neveltui kelia aukų rinkimo sistemos reformų klausimą. Bet tą klausimą svarstyti reiktų mūsų organizacijų viršūnėse, bet ne atsišaukimuose į visuomenę.

Vasario 16 d. ne vien tik iškilimams ir deklaracijoms skelbti skirta. Tai diena, viena brangiausių kiekvieno lietuvių gyvenime. Svarbu, kad visi suprastume jos tęstinumo prasmę ir tikslus. Artėjant prie tikslo, svarbu, kad vadovaujančiųjų užsidėti batai atitiktų kojomis, o kepurės galvoms.

Mūsų žygio maršas pilnas disonansų. Gaila, bet jis jaučiamas dar ir šios Vasario 16 d. proga. Vargu, ar mūsų karta bepajėgs pakeisti toną ir išlyginti disonansus. Už tat viltingai tenka žvelgti į jaunąją kartą ir į ją ruošti ateities darbus taip, kad nebūtų dauguma su jais ateinanti solidarumo banga.

(J.Č.)

Vasario 16 minėjimai lietuvių mokyklose

Beveik visos mūsų liuanistinės mokyklos ruošiasi paminėti Vasario 16. Pranešimuose apie pasirodymus supažindinti mokyklinį jaunimą su tuo reikšmingu ir lemtingu mūsų tautai įvykiu pabrėžiama, kad labai svarbu į šią šventės nuotaiką įjungti kuo skaitlingiausiai ir mūsų jaunimą.

Išeivijoj mūsų jaunosios kartos paruošimas kovai už Lietuvos laisvę ne mažiau reikalingas ir reikšmingas, kiek reikšmingas buvo 1918 m. jaunosios kartos ryžtas stoti į kovą ir aukoti savo gyvybę.

DETROITE -- Nepriklausomybės Paskelbimo 45 metų sukaktį minės visa mokyklos šeima kartu: mokinių tėvai, mokytojai ir visa liuanistinė mokykla. Minėjimas bus vasario 16 d. 12 val. vidurdienį mokyklos patalpose, parapijos salėje. Programą atliks patys mokiniai; kiekvienas skyrius pasirodys su pritaikytu šventės nuotaikai dalyku. Minėjimas užsitęs iki pirmos valandos, taigi laikas patogus ir rytinei ir popietinei pamainai. Pamokos vasario 16 d. abiem pamainom bus įprastu laiku.

CHICAGOJE -- Dariaus-Girėno liuanistinė mokykloje Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyks vasario 16 dieną, mokyklos patalpose. Numatoma organizuoti eiti prie paminklo Jaunimo Centro sodelyje, prisiminti žuvusiųosius už Lietuvos laisvę. Grįžus mokyklos patalpų salėje 1 val. 30 min. pradėsima programa. Pagrindiniu kalbėtoju pa-

kviestas Al. Kumskis, kurio žinioje yra Chicagos miesto 23 parkai su pastatais ir žaidimų aikštelėmis. A. Kumskiu dėka Dariaus-Girėno liuanistinė mokykla aprūpinta patalpomis. Kada buvo Europos krepšinio pirmenybės Kaune, jis buvo atvykęs kaip Amerikos lietuvių sportininkų vadovas.

Programoje dalyvaus visi mokyklos mokiniai, jungdamiesi lyg į didelę Tėvynės pažinimo pamoką.

Kviečiami tėvai, svečiai, jaunimas ir lietuviškoji visuomenė

Hamiltono tautinių šokių grupė Gyvataras, vadovaujama G. Breichmanienės vasario 2 ir 3 d. dalyvavusi tautų festivalyje meninės programos išpildyme laimėjo trečią vietą. Nuotraukoje šokių grupė Gyvataras pilname sąstatu su vadove G. Breichmaniene vidury.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 45 METŲ SUKAKTIS

Povilas Dirkis

Didelių nelaimių ir sunkių visai lietuvių tautai vargų metu švęsime Vasario 16 d. 45 m. sukaktį.

Paskelbti pasauliui Nepriklausomybės deklaraciją nebuvo taip sunku, kaip ją įgyvendinti ir apginti. Be to, tuo laiku dar nebuvo aišku, kas atsitiks su karo sugriautu pasauliu. Net tie vyrai, kurių rankose tuomet buvo atsideręs pasaulio likimas, kaip Wilson, Clemenceau ir Lloyd George, nežinojo, kuo visa baigsis ir kaip sutvarkyti pasaulio gaisro degesius. Bet mes lietuviškai tik vieną žinojome, kad norime būti laisvi ir nepriklausomi, kad turime lygias teises į apsisprendimą ir kad tą teisę mūsų didieji kovotojai yra išreiškę Vasario 16 d. nepriklausomybės deklaracijoje ir kad turime prievolę tą deklaraciją visomis išgalėmis ginti. Ta kryptimi ir buvo veiklama.

Kaimynai, pajutę Nepriklausomybės akto deklaravimą, iš visų pusių pradėjo brautis į Lietuvą ir užiminėti žemes, nepaisydami jokios apsisprendimo teisės. Tuo tarpu Paryžiuje prasidėjo tokios derybų, į kurias visos didžiosios valstybės atsiuntė savo vyriausybės galvas. Iš naujai kuriamų valstybių konferencijoje buvo leista dalyvauti tik Lenkijai ir Čekoslovakijai, bet apie mažasias niekas ir žinoti nenorėjo. Didžiulėje konferencijoje, kuri pavirto milžinišku karo teismu, sprendžiant nugalėtojų likimą ir atsižvelgiant į naujai gimusias, vyriausieji teisėjai: Wilson, Clemenceau ir George bei lenkų atstovai Dmowski ir Paderewski bandė atkurti Lenkijai pripažinti sritis nuo Karaliaučiaus iki Rygos įlankos, o apie

Lietuvą, Latviją ir Estiją ir kalbos negali būti, nes girdi, tokių valstybių visai nebuvo. Tik Lloyd George, Anglijos premjero pasipriešinimo dėka Pabaltijo valstybės neatiteko lenkam, bet pagalbos jokios. Tuo klausimui nepadėjo ir Versalio taikos konferencijos pagimdyta Tautų Sąjunga. Esant tokiai situacijai Lietuvai ir prisiėjo pačiai, be jokios kitų pagalbos, pačiai ginti Nepriklausomybę ir vyti priešą iš užgrobtų lietuviškų žemių.

Šiandien visa tai atrodo lyg pasaka, kuri prieš 45 metus lietuvių tautai buvo šventa tikrovė. Tos tikrovės data ir yra Vasario 16-jį.

Vasario 16-jį yra Lietuvos valstybės naujos eros pradžia; vasario 16-jį yra vien pačių ryškiausių istorinio apsiraiškimo dienų; vasario 16-jį yra lietuvių

laisvės troškimo įsikūnijimas, kurio pagrinde glūdi laisvovygyvenimo idėja; vasario 16-jį yra politinio ir tautinio savistovumo tąsa; vasario 16-jį yra apjungę visų lietuvių, kieno tik gyslose tebeteka lietuviškas kraujas ir kieno širdys tebeplėka Lietuvos meile; vasario 16-jį yra lietuvių pasiryžimo diena tarnauti savo tautai, savajai tėvynei; vasario 16-jį yra Lietuvos tautos triumfo, laisvės troškimo ir jos atgavimo diena; vasario 16-jį yra šimtmečiais puoselėtos laisvės vilties realizavimas, kruvinių kovų išdava, bendrų pastangų vaisius ir nepriklausomos valstybės atstatymo faktas.

Minėdami ir švėsdami Vasario 16 d. 45 m. sukaktį, išklauskime lietuviškos pareigos balso ir savo darbais, savo ryžtuteskime kelią į naują prisikėlimą.

VAŠARIO 16 MINĖJIMAS ROCHESTERYJE

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas Rochesterį įvyks ši sekmadienį, vasario 17 dieną.

11 val. šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje Mišios už mirusius ir gyvus Lietuvos laisvės kovotojus. Visos organizacijos Mišiose dalyvauja organizuotai su vėliavomis.

3 val. p.p. šv. Jurgio liet. parapijos salėje, 555 Hudson Ave., iškilmingas minėjimas, kurio metu apie dabartinę Lietuvos padėtį pranešimą padarys svečias inž. Juozas Miklovas, praeitą vasarą Paryžiuje laimingai pasitraukęs iš sovietų ekskursijos.

Meninę programą išpildys solistė Birutė Čypienė ir vietos bendruomenės choras, vadovaujamas dirigento Stasio Norkaus.

Į minėjimą yra pakviesti: JAV senatorius Kenneth B. Keating, kongresmanas Frank J. Horton, miesto ir tautybių atstovai.

Norintieji plačiau pasikalbėti su svečiu inž. Juozu Miklovu galės tai padaryti po minėjimo,

arbatėlėje, kuri yra rengiama žemutinėje parapijos salėje.

Sekmadienį, vasario 17 d., lietuvių radijo programa (iš stoties WHEC -- 1460) yra skiriama Lietuvos Nepriklausomybės 45 metų sukaktuvėms paminėti. Pranešėjai anglų kalba Frank Jurlen -- Jurgelionis, buv. Monroe apskr. JAV karių veterano komandierius ir R. Kiršteinis. Minėjimą rengia vietos ALT skyrius.

RACINO LIETUVIAI MINĖS VAŠARIO 16

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS Racino skyrius maloniai kviečia jus dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės Minėjime vasario mėn. 17 d., 3 val. p.p. Šv. Kazimiero svetainėje. Kalbės ties. J. Talalas, centro valdybos narys. Po to -- meninė programa ir bičiuliškas pobūvis.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 16 D. 6 v.v. Čiurlionio Galerijos atidarymas ir dail. Juozo Mieliulio paskaita "Grožis mene" Jaunimo Centre.

VASARIO 16 D. Kan. M. Daukšos 350 m. mirties sukakties minėjimas Jaunimo Centre. Rengia Pedagoginis Lituanistikos Institutas.

VASARIO 17 D. Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas ruošiamas Amerikos Lietuvių Tarybos Marijos mokyklos salėje.

VASARIO 23 D. Lietuvių Auditorijos tradicinis šampano balius.

VASARIO 23 D. 3 val. p.p. ALB Gage Parko apylinkės kultūrinė popietė-pobūvis Jaunimo Centre.

VASARIO 24 D. L.D. Kunigaikštienės Birutės Dr-jos Chicagos skyriaus ruošiamas literatūros-muzikos vakaras Jaunimo Centre.

VASARIO 24 D. 2 v. p.p. vaikų kaulių balius ruošiamas Moksleivių Ateitininkų Jaunimo Centre.

VASARIO 24 D. Šv. Kazimiero Seserų Rėmėjų vakarienė Marijos Aukšt. Mokyklos salėje.

KOVO 2 D. 5 val. p.p. Čiurlionio Ansamblio koncertas ruošiamas Dainavos stovyklos Chicago komiteto Marijos mokyklos salėje.

KOVO 9 D. Laiškų Lietuviams koncertas ir premijų įteikimas Jaunimo Centre.

KOVO 10 D. Korp! Giedra Pavasario Madų Paroda Jaunimo Centre.

KOVO 12 D. 7 val. 30 min. vak. Kelionių filmai -- Puerto Rico, Dominikonų Respublika, Kuba, Jamaica -- Dariaus Girėno Posto salėje.

KOVO 19 D. 7 val. 30 min. vak. Kelionių filmas -- Centrinė Amerika, Dariaus Girėno Posto salėje.

KOVO 23 D. solistės Birutės Kemėžaitės rečitalis Jaunimo Centre.

KOVO 30 D. 8 v.v. Chicagos Lietuvių Operos pastatymas "Cavalleria Rusticana" ir "Pajacai" Studebaker Teatre, 410 So. Michigan Ave.

Brangūs broliai ir sesės!

Švenčiame Nepriklausomos Lietuvos 45 metų sukaktį. Vasario 16 dienos iškilimėse tauriai prisimename, ten prie Nemuno ir Neries krantų, žiaurų mūsų Tautos likimą komunistinėje vergijoje. Peržvelgiamė sparčiai besikeičiančius tarptautinės politikos įvykius. Mūsų dėmesį kreipia J. Amerikos Valstybių vadovybėje vykstanti laisvojo pasaulio kraštų šaltojo karo kova su Sovietų Sąjunga ir josios talkininkais.

Šioje žūtbūtinėje demokratinio pasaulio akcijoje jokių būdu negalime pasilikti pasyviais, neutraliais, bet privalome visomis savo įteigomis tąją Laisvės kovą paremti ir kartu Brangiajai Lietuvai Laisvės bei Nepriklausomybės siekti. Nė vienas akimirka negalime pamiršti, kad politiniams išeiviams išblaškyti bei sunaikinti, mūsų apgaubingą propagandą, bei neva kultūrinio bendradarbiavimo ar ryšių palaikymo su gimtoju kraštu priedanga, stengte stengiasi laisvojo pasaulio lietuvių suskaldyti, susilpninti ir kaip valingus Lietuvos kovotojus likviduoti.

Esame gerokai susiskaldę, daug kalbame ir rašome, neretai dėl smulkmenų rodo kalnus nugriaušime, o tačiau svarbioje politinėje veikloje menkai aukojamės Tautos reikalams. Prieš tas sumanias naudojasi. Tat šios Tautos šventės proga ryžkimės būti vieningos kovos talkininkais ir pažadine savyje galtingąją lietuviškąją širdį bei sveiką ūkininką protą, prisiminkime savo pagrindines pareigas savajai Tautai ir Valstybei.

Lietuvos laisvinimo kovai šiame krašte jau trečiasis dešimmetis vadovauja Amerikos Lietuvių Taryba. Ji neseniai persitvarkė ir savąsias gretas bei veiklą sustiprino. Vieniškai paremkite Amerikos Lietuvių Tarybos žygius ir darbus.

Mieli tautiečiai! Nuodirdžiai jus kviečiame:

1. Gausiai dalyvauti šių metų Vasario 16 d. iškilimėse,
2. Vieniškai kelti svarų balsą prieš mūsų Gimtojo Krašto sovietinę okupaciją ir reikalauti Lietuvai Laisvės bei Nepriklausomybės.
3. Paremti pagal savo išgalės šiais metais kiek didesnę pinigine auka šventą Lietuvos laisvinimo kovą.

Savas aukas skirti Amerikos Lietuvių Tarybai ir įteikti jos skyrių surengtose Vasario 16 d. iškilimėse arba siųsti Amerikos Lietuvių Tarybai šiuo adresu: Lithuanian American Council, Inc., 6818 So. Western Ave., Chicago 36, Illinois.

Dr. St. Biežis, Jonas Bertašius Algirdas Kaulėnas, Prel. M. Krupavičius, Dr. Petr. Mačiulis, Dr. Ant. Montvidas, Pov. Norvila, Inž. K. Oželis, Jurgis Peteraitis, Martinas Purvinas, Dr. K. Šidlauskas, Valerijonas Šimkus, Liudas Šmulkštys, Vincas Šmulkštys, Ant. Stankus, Jonas Valaitis, Dipl. Agr. Ant. Virbickas

MOKAME

4 ¹/₂ %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjome kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanaukas, Pres.

IŠ TIKRŲJŲ ATSIKUS

GRAUDŲS ŽURNALISTINIAI APDŪMOJIMAI

Praėjus vasaros karščiams, pilkajam rudenėliui atėjus, viena garbinga organizacija rengė garbingą koncertą. O koncerte dalyvavo garbingi solistai.

Redaktorius ir sakė:
-- Brolau, būk toks geras, parašyk reportažą apie tą koncertą. Žinai, garbinga organizacija, dalyvauja garsūs solistai, reiščia, viskas garbinga... Reikia, žinoma, ką parašyti. Nesgi, paskui sutikę puls į akis, sakdami: "O jūs muzikai, tai mūsų koncerto nė žodeliu nepaminėjote. Na, palaukite..."

-- Redaktoriau, žinai gi, kad aš ne muzikališkas sluogsnis...

-- Dėl to baikos, -- numojo jis ranka. Vistiek pats atskirsi -- vyras ar moteris dainuoja? Bet svarbiausiai, išvardink visų koncerto rengėjų pavardes, kokias užima organizacijoje pareigas ir kokias pareigas ėjo Lietuvoje...

-- Bet matai, redaktoriau, kur šuo yra pakastas. Galima surašyti vardus, pavardes ir kas jie buvo Lietuvoje... Bet skelbiama, kad bilietų kainos yra nuo 3 iki 6 dolerių. Ir raginama, kad geriausiai bilietus įsigyti išanksto pas Karvelį, nes prie įėjimo gali jau nebegauti... Tai gal duotumei man redakcijai prisiųstą jį pakvietimą, idant būčiau tikras dėl įėjimo...

-- Kiba tu durnas, ar ką!.. sušuko redaktorius. -- Jeigu rengėjai būtų prisiuntę pakvietimą, tai aš pats eičiau į koncertą ir pačiam visai galvos nekulčiau...

-- Tai kaip dabar bus?... -- tariau nusiminęs redaktoriui. -- Žurnalistui juk nepatogu kur galiorkeje kiurksoti. Reiškia, mokėk mažiausiai kokius 5 dolerių iš savos kišenės ir už tai dar gražiai aprašyk, svarbiausiai koncerto rengėjus. O dar ir solistus. Pekla, daugiau niekas...

-- Matai, mano mielas, reikia dabar aukotis visiems. Rengėjai aukojasi, ir solistai aukojasi...

-- Taigi, ir aš girdėjau kad aukojasi. Nors koncertas rengiamas labdarybės tikslams, tačiau, vienok, vienam solistui, sako reikia sumokėti 400 dolerių. Kitaip neina į sceną... Už tiek ir aš pasiaukčiau.

Redaktorius pasikrapštė pakaušį.

-- Na, ir ką dabar daryti?... Žinai, man kilo ideali mintis: ar negalėtum į koncertą kaip nors įsprukti žuikiu? Matai, juk pats po karo penkis kartus išvažinėjai visą Vokietiją skersai ir išilgai žuikiu. O čia uždavins juk daug lengvesnis: įsprukai ir sėdi sau... O gražiai aprašyti vistiek reikia. Visi mes aukojamės lietuviybės labai. Sakysime, kad ir redakcija: mūsų šventa pareiga garsinti visų organizacijų koncertus ir parengimus, veltui, o organizacijų pareiga -- būtinai spaudos žmonėms neatsiųsti nemokamo pakvietimo į tuos mūsų garsinamus parengimus...

-- Na, jeigu jau taip, tai ir aš aukosiuos, -- pagarbiai tariau redaktoriui. -- Žūti ar būti, mėginsiu žuikiu patekti į koncertą...

Koncerto dieną nuvykau prie salės. Apsidairiau, apsižvalgiau: pro kur ir kaip? Tačiau visos atšarginės įėjimo durys buvo užrakintos. O prie atvirų durų stovėjo griežti kontrolieriai su armotomis -- tegu tik kas pamėgina įeiti be bilieto! Aš pasiaiškinau, kad esu žurnalistas ir, redaktoriaus prašomas, norėčiau labai gražiai aprašyti jūsų koncertą, būtinai pagarbindamas kilnius rengėjus bei solistus, kurie aukojasi... Tai kaip čia su įėjimu spaudai?

Pikti ir griežti durininkai pareiškė, kad koncertas rengiamas ne kokiems ten žurnalistams kurie pinigų neturi, bet dorai, pinigai visuomenei. Ir jeigu aš neišnyksiu tuojau iš akių, tai jie pašauksią policijos skvadą ir tada aš žinosiu...

Prigrasintas, išnykau iš akių. Bet pareiga lieka pareiga ir pasiaukojimas -- pasiaukojimu. Kitą dieną nugabenau redaktoriui reportažą apie labai pavykusios organizacijos koncertą. Koncertas išėjo puikiausiai visu 100%. Smulkiausiai aprašiau, kaip publika besąlyginiai karštai priėmė pasiaukojusių solistų pasirodymą, kiek ten buvo širdingiausių ovacijų ir solistai stačiai skendo gėlių jūrose. Smulkiai suminėju visų rengėjų pavardes, kurie net ašarodami sakė kalbas, dėkojo solistams ir publikai už tokį nepaprastą koncerto pasisekimą ir pasiaukojimą... Žodžiu, kad tai buvo iškiliausias sezono koncertas.

Po poros dienų reportažas pasirodė laikraštyje ir redaktorius jam paskyrė gerą vietą. Gitą pačią dieną kiti laikraščiai paskelbė, kad dėl kai kurių solistų "netikėtos ligos" šis koncertas neįvyko... Kai ir vėl susitikau redaktorių, tai šis tik lingavo galva ir žiūrėjo į mane vilko akimis. Reiškia, mano reportažas nuėjo už nieką... Bet šioje šalyje lietuviško laikraščio redaktoriaus gali visai nebijoti ir jam drąsiai kišenėje rodyti špygą. Jis negali tavęs nubausti, nes čia korespondentams honoraro niekas nemoka, viską reikia rašyti iš pasiaukojimo...

Po kiek laiko vėl susitikau tą redaktorių. Jam pyktis jau buvo praėjęs. Jis ir vėl meilingai tarė:

-- Brolau, mes turime visada aukotis... Štai vėl garbinga organizacija rengia Kartūnų balių. Pelnas vėl skiriamas labdarinigiems tikslams. Tat nueik ir parašyk reportažą apie tą balių. Ką daryti, neparašysim, tai vėl šoks į akis. Tačiau įėjimo bilieto nė

ALBINAS VALENTINAS

šitie neprisiuntė... Reikia aukotis!

Aš vėl pasiaukojau. Prisiminiau anąjį neįvykusį koncertą ir piktus durininkus. Pagalvojau, kad tikriausiai ir šis neįvyks, nes kasgi tokiam šaltame ore bėgs su kartūnais į balių. Tat drąsiai parašiau redaktoriui žinutę, kad dėl šalto oro kartūnų balius neįvyko.

Kada sau ramus sėdėjau redaktoriaus kambaryje, suskambo telefonas. Skambino Kartūnų balius rengėjos. Baisiausiai išbarė redaktorių, girdi, mūsų spau-

da esanti didžiausias lietuviškų organizacijų ir bendrai lietuviybės priešinys. Girdi, ne tik rengėjų pasiaukojimo neįvertino, pavardžių nepaminėjo, bet dar sabotazą padarė...

Po pasikalbėjimo redaktorių ant galvos užsidėjo šlapią rankšluostį. Ir vėl žiūrėjo į mano vilko akimis. O aš sau sėdžiu šaltas. Jis man nieko negali padaryti -- negi sustabdys honoraro mokėjimus -- ar atleis...

Tačiau jis pasakė, kad daugiau manęs nebesius į svarbių įvykių vietas. Nė į šiais metais rengiamą II Šokių Šventę, nes aš galįs parašyti, kad ir šokių šventė neįvyko...

Tai šitaip aš ir baigiau savo žurnalistinę karjerą.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

OMER W. SCHROEDER

GENERAL INSURANCE OF ALL TYPES

1105 CHESTER AVE.

PR 1-6000

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCKTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

ALĖ RŪTA
Kelias į kairę

Dirvos konkurse premijuotasis romanas

(49)

A, kaip miela! Sušlama didieji medžiai, suvirpėdami visomis šakomis ir šakelėmis. Lyg jie sveikintų mane, lyg su džiaugsmu pasitiktų. Apžvelgiu jų viršūnes, perslenku akimis per saulėlydžių raustantį dangų. Suloja Tucis. Pro langą šaukiu jį, ir šuo jau ateina, vizgindamas uodega, paskui šoka į mašinos langą, inkščia, laižosi, nagais slysdamas naujai dažytomis mašinos šonais. Mąstau: tai bus Danguolei naujo barnio proga, o man -- dar viena paspirtis į skyrybas. Aš dabar provokatorius, kad ir tik mintyse. Dabar jieskau ir noriu barnių, kad nesirytantį pastūmėtų greičiau į pasiryžimą.

Kas pirmiausiai išeina pasitikti? Žinoma, kad mama!

-- Tai tu, velniuk, čia lodini šunį!

Aš lipu iš mašinos, glamonėdamas Tucį, o ji skuba į mane. Matyta neseniai, bet vėl pasikeitusi ir pasenusi. Rankos ir veidas lyg pagelsvėję.

-- Helo, mama! Nice tave matyti. Kaip sveika?

-- Ką tu čia su tuo "he'o"! -- bučiuojamės, bučiuoju jai ranką. Vienintelei moteriai ranką lūpomis liečiu. Tik mamai.

-- Sveika, mamyte.

-- Sveikas, Antanuk. Sveikas. Tai tu vienas?

Jos akys nukrypsta į mašiną. Tada žvaliau pasižiūri į mane. Matau, kad ji patenkinta. Kai vienas, mes daugiau pasikalbam.

-- Danguolė labai užimta, -- paaiškinu.

-- Gailę galėjai atsivežti. Ale, gerai, gerai. Važiuk, Antanuk, į garažą. Gali kas užsukti, tai prasielndami dar mano žolynus užkliudys. Šėtonai -- negi saugoja!

-- Gerai, mama.

-- Tai, sakai, Danguolė užimta? Vis pinigų lupą, a?

Aš įsidedu raktą atgal į kišenę. Dar neatrakinasiu, Danguolės įrankių dar nenešiu į vidų... Mamos žvilgsnis toks giedras...

-- Tony!

-- Ką mama?

-- Gal norėsi bulvinių blynų?

-- Kad per daug darbo! Na, jeigu man sutarkuoti leisit...

-- Iš tavęs tarkuotojas! Gal Marė iš migio prisikelsiu!

-- O kaip ji?

Einame susikabinę aplink gėlių ratą. Mamos ranka lyg ir suvirpa.

-- Aš negi daktaras... O kad ir tie, velniai, nieko nežino! Vis tokia pat. Nei geryn, nei blogyn. Kartais ramesnė, kartais nors tu ją durnių namuos uždaryk! Žiūrėk, kurią dieną ir darbą dirba, ir gražiai kalbamės; tai kad pasius vėl! Keikiasi, barasi, verkia, gąsdina negyvensianti. Kada gi ta velnias, Danguolė, jai tikrą daktarą suras? Kad nebūtų labai brangininkas ir kad žinotų, kokių vaistų reikia.

-- O mama kada pati i ligoninę važiuosi? Tyri-

mams. Ar vis dar nesijauti?

-- Ne-si-jau-čiu, -- tyliai pasako ir nuleidžia galvą.

Mano širdis apmiršta. Tai nepanašu į mamą. Jei Pušinienei galva svyra, kažkas nebergerai.

-- Ar skauda kas? Gal Danguolė patikrintų?

-- Tai... Skauda. Pet sužiūrėsi tu manęs! Kaip medžio pūzas: pasenęs daiktas, tai ir trupa iš visų galų.

-- Nekalbėk taip, mama. Yra priemonių pasigydyti.

Ji padeda ranką ant mano rankos. Oda geltona ir susiraukšlėjusi. Kažkoks nepažįstamas jausmas nupurto mane: baimė, graudumas, šaltis, meilė... Mama sako, vis taip tyliai, lyg paslaptį:

-- Kiekvienam ateina laikas mirti.

-- Nekalbėk, mama!

Aš ją apkabinu. Noriu kažką pasakyti, bet nerandu žodžių. Tik ateina mintis: Danguolės mediciniškų įrankių šiandien neišpakuosiu.

Tuo pat laiku mama, išsivadavodama iš mano glėbio, susijuokdama sako:

-- Ir gerai, kad tu vienas. Antanuk. Mažiau man reikės blynų kepti. Ir... pasikalbėsime.

Kalbamės po vakarienes trise, nes Marė tik apibara mane, kodėl Gailės neatvežiau, apsiaverkia ir išeina miegoti. Tėvas, atsirėmęs stačios savo lazdos, dažnai dūsauja ir skundžiasi, kad motina negaluoja.

-- Aš tau! Mane ligonių paversti! Ogi ir tu braški, kaip, va, mūsų sena troba.

Mama retai besikeikia. Tai visi pastebi. Kažkas joje užlūžęs, kažkas dingę iš jos buvusio charakterio. Štai ji staigiai pakeičia temą:

(Bus daugiau)

Pabaltijo tautų naikinimas skaitlinių šviesoje

Visuotinis gyventojų surašymas, pravestas visoje Sovietų Sąjungoje 1959 m. sausio 15 d., davė labai įdomius duomenis. Jie yra pačių sovietų paskelbti ir visiems prieinami. Iš tų duomenų ypač ryškiai matyti, kaip yra "virškinamos" vadinamos tautinės mažumos. JAV Kongreso Ekonominio Komiteto leidinyje Dimensions of Soviet Economic Power (1962) James W. Brackett savo studijoje "Demographic trends and population policy in the Soviet Union" (p. 487-589) vaizdžiai sugrupuoja tuos davinčius. Mums pirmoji eilė rūpi Pabaltijo kraštai. Nors bendras gyventojų skaičius visuose trijuose Pabaltijo kraštuose yra šiek tiek padidėjęs per paskutiniuosius dvidešimt metų, tačiau būdinga, kad to krašto tautybės žmonių skaičius sumažėjo. Nuo 1939 iki 1959 metų Latvijoje latvių skaičius sumažėjo 14%, Estijoje estų skaičius sumažėjo 13,5%, tik Lietuvoje lietuvių skaičius padidėjęs 14,5%. Tačiau čia reikia dar atsiminti apie natūralų gyventojų prieauglį, kuris normaliose sąlygose per 20 metų turėjo būti gana žymus. Vidutinis prieškarinis metinis gyventojų prieauglis Lietuvoje siekė apie vieną procentą. Dr. A. N. Tarulis apskaičiavo, kad Lietuva 1939-1959 m. laikotarpyje nustojo būti milijono gyventojų arba trečdalis visos tautos (žūr. jo str. "A heavy population loss in Lithuania" in Journal of Central European Affairs, 1962, Nr. 4, p. 452-464). Per karo veiksmus Lietuvoje žuvusių civilinių gyventojų skaičius nebuvo didelis. Tad nuostolių reikia kur kitur ieškoti.

LIETUVOS GYVENTOJŲ NUOSTOLIAI

Sovietams okupavus Lietuvą, repatriantų ir pabėgėlių (Vokietiją susidarė apie 52,000. Lietuvą užėmė vokiečiai 1941-44m. išžudė apie 136,000 Lietuvos žydų. Vokiečių baudžiamieji būriai ir koncentracijos stovyklos sunaikino apie 14-16,000 lietuvių. Spontaniško sukilimo prieš sovietus metu antrojo karo pradžioje žuvo apie 10,000 lietuvių patriotų (gal šis skaičius yra kiek per didelis). Karui pasibaigus, Vakarų Vokietijoje atsirado 56,000 lietuvių, vadinamų "išvietintųjų", vokiečių išvežtų darbams ir pabėgusių nuo kraštą užplūstančių bolševikų. Į Lenkiją 1944-45 m. ekspatriavo 177,000 Lietuvos gyventojų. Visi tie skaičiai sudaro tik apie 447,000 žmonių, kurių 152,000 sunaikino vokiečiai (136,000 žydų ir 16,000 lietuvių), o kiti savo noru išsivietino, eks-

patriavo ar pabėgo į Vokietiją ir Lenkiją. Tad kur dingo dar daugiau kaip pusė milijono Lietuvos gyventojų?

SOVIETINIS GENOCIDAS (TAUTŲ NAIKINIMAS)

Pirmosios sovietų okupacijos metu 1941 m. birželio mėn. sovietai ištrėmė iš Lietuvos apie 40-50,000 Lietuvos gyventojų (neskaitant kalinių ir suimtųjų, laikomų koncentracijos stovyklose). Tokių masinių trėmimų antrosios okupacijos metu buvo dar bent keli ir žymiai didesnės apimties. Partizaninėse kovose 1944-1952 m. krito apie 30,000 lietuvių. Mes neturime tikslų davinčių, kiek žmonių buvo suimta, mirė nukankinti kalėjimuose, buvo nuteisti ir sušaudyti, arba išvežti kaip kaliniai į koncentracijos stovyklas. Į nuostolius reikia priskaityti ir žmones, mirusius nuobado ar pusbadžio, per anksti mirusius dėl medicinos pagalbos ir vaistų stokos, pagaliau natūralaus prieauglio sutrukdydama, kai jauni žmonės negali vesti (išvežami į "laikiniams" darbams, kas ir dabar daroma), arba dėl sunkių ekonominių sąlygų negali turėti ir auginti vaikų. Dr. Tarulis apskaičiavo, kad pirmosios sovietų okupacijos metu 1940-41 m. Lietuva neteko 60,000 gyventojų ir antrosios okupacijos metu, 1944-58 m., neteko 570,000 arba viso 630,000 žmonių. Iš to daugiau kaip pusė milijono gyventojų 1959 m. dar buvo gyvi 175,000 lietuvių, išblaškyti įvairiose Sovietų Sąjungos kraštuose, bet ne savo žemėje.

PABALTIEČIAI "DIDŽIOJOJE TĖVYNEJE"

Kodėl pabaltiečių skaičius taip sumažėjo, parodo pačių sovietų pateikti daviniai. Už savo krašto ribų, t.y. kitose Sovietų Sąjungos respublikose, 1959 m. surašymo metu gyveno 175,000 lietuvių, 102,000 latvių ir 96,000 estų. Mes žinome, kaip jie ten atsirado: masiniai ir smulkesni išvežimai, išvykimai "savanoriškiems darbams" ir t.t. Žinoma, pabaltiečių buvo ištremta iš savo krašto daug daugiau, tačiau dešimtys ir šimtai tūkstančių jau spėjo iki 1959 m. išmirti koncentracijos stovyklose, Sibiro taigoje ir Kazakstano dykumose. Tik mažam nuošimčiui buvo leista grįžti į savo kraštą. Grįžo palieję į savo kraštą numirti, o darbingiems sudaromos tokios sąlygos, kad savo krašte negali gauti nei darbo, nei vietos apsigyventi.

PABALTIEČIAI SAVO KRAŠTE IR KOLONISTAI RUSAI

Savo gimtojoje žemėje 1959 m. dar gyveno 2,326,000 lietuvių (1939 m. buvo 2,032,000), 1,400,000 latvių (1939 m. buvo 1,628,000) ir 989,000 estų (1939 m. buvo 1,143,000). Tad Latvijoje ir Estijoje neužteko net dvide-

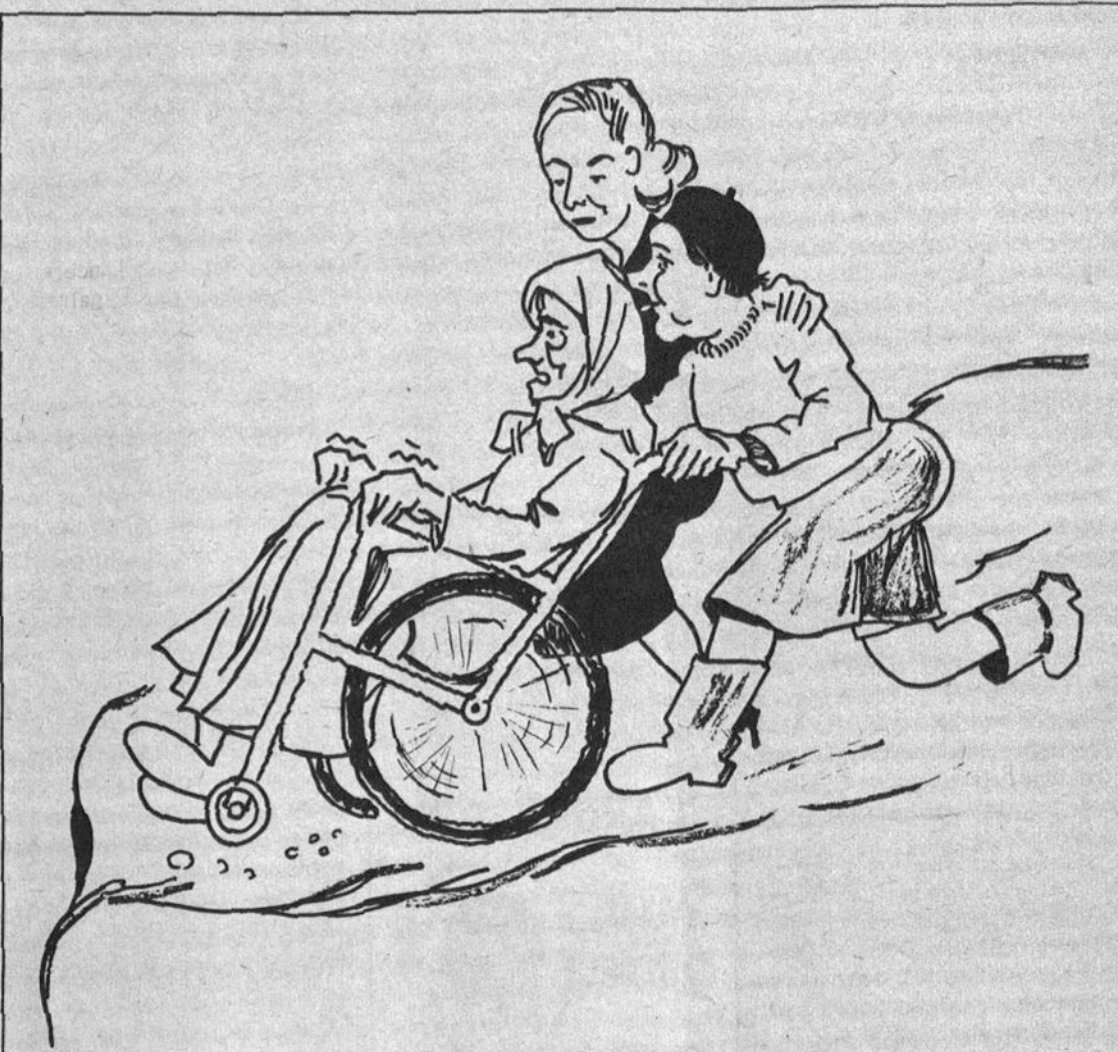
šimties metų natūralinio prieauglio vietinės tautybės gyventojų nuostoliams padengti.

Dabar pažūrėkime, kas užėmė pabaltiečių vietą jų gimtojoje žemėje. Lietuvoje 1959 m. visų gyventojų 8,5% jau buvo rusai (1939 m. rusai ir gudai Lietuvoje sudarė tik 2,55%). Tačiau atrodo, kad šitas nušimtis yra dirbtinai sumažintas. Pagal kitus sovietų davinčius jau 1954 m. Lietuvoje buvo apie 300,000 rusų, tuo tarpu kaip 1959 m. surašymas jų rado tik 231,000. Be to, Lietuvoje 1959 m. atsirado 18,000 ukrainiečių, kurių anksčiau galima sakyti visai nebuvo. Keista, kad 1959 m. Lietuvoje rasta net 230,000 lenkų, arba 8,5% visų gyventojų, nežinint didelių jų ekspatriacijos į Lenkiją 1944-45 m. Dr. Tarulis mano, kad didelės rusų skaičius užsirašė ukrainiečiais ir lenkais. Tokiu būdu atrodo, kad 1959 m. rusų Lietuvoje galėjo būti apie 17%. Neoficialiais, bet patikimais daviniais, šiuo metu 60% Vilniaus miesto gyventojų yra rusai. Pagal vokiečių apskaičiavimus, jau 1950 m. rusai Lietuvoje sudarė 14% visų gyventojų (Der Grosse Brockhaus, 1955, t. 7, p. 273). Kituose Pabaltijo kraštuose rusų nušimtis yra dar didesnis. Estijoje 1959 m. rusų atsirado 20,1% (1937 m. buvo 8,2%), o Latvijoje 1959 m. rusų padaugėjo net iki 26,6% (1935 m. rusų ir gudų Latvijoje buvo apie 12%).

Kieno gi vietą užėmė rusai Pabaltijo kraštuose? Savaimė aišku -- išstumdami vietinius gyventojus. Pagal sovietų statistiką, 1959 m. Lietuvoje lietuvių buvo 79,3%, kai 1939 m. buvo 80,6%. Estijoje estai besudarė 74,6% (1937 m. buvo 88,2%), o Latvijoje latvių procentas nukrito iki 62 (1935 m. buvo 77%). Išvada aiški: vietinių gyventojų nušimtis mažėja, o rusų kolonistų nušimtis sparčiai auga. Kas bus dar už dvidešimties metų? Jei viskas ir toliau taip eis, rusai savo skaičiumi greit perviršys pabaltiečius jų pačių žemėje, pirmą eilę Latvijoje.

NEBŪKIME NAIVŲS

Štai ką kalba pačių sovietų paskelbti skaičiai. Nevisi juos moka suprasti. Netiek pikta, kiek gaila, kai kokia gerų norų ar jautrios širdies, bet naivi moterėlė kaip ponė Pranė Lapienė, nieku prirašo (žūr. Vienybės sausio 18 d. 12 psl.). Ji ten rašo, girdi, "aš dar nesu ir spaudoje mačiusi didesnį vokiečių piktadarybių paryškinimo. O jos gi nė kiek nemažesnės už rusų, nors kartą tam turėjau didelę abejonę, būdama apakinta mūsų pačių spaudos". Tik jau ne lietuviška spauda ją apakino. Apie vokiečių darbų tegul ponė Lapienė pasikaito šias knygas (ne straipsnius!): B. Gaidžiūnas, Pakelii!

Senutė Vienybė: -- Marčios, marčios, kur jūs mane stumiat?!...

ALB CHICAGOS APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Bendruomenės Chicago Apygardos Apylinkių atstovų suvažiavimas, įvykęs 1963 metų sausio mėn. 27 dieną, Jaunimo Centre Chicagoje buvo netik skaitlingas, bet ir darbingas.

Suvažiavimą atidarė JAV Lietuvių Bendruomenės Chicago Apygardos Pirmininkas Petras Vėbra. Pirmininkauti suvažiavimui buvo pakviesti Mečys Šimkus (Chicago) Kazys Valeika (East Chicago, Ind.) ir Jonas Milašius (Kenosha, Wisc.); sekretoriauti Algirdas Pužauskas ir Stasys Vidmantas; rezoliucijų komisijon Karolis Drunga, Petras Maldeikis ir dr. Jonas Gliudelis (Aurora, Ill.).

Suvažiavimą sveikino Lietuvos Generalinis Konsulas dr. Petras Daužvardis, Lietuvių Bendruomenės steigėjas Prelatas kun. Krupavičius, Amerikos Lietuvių Tarybos ir Lietuvių Fondo var-

du -- Teodoras Blinstrubas, Sveikinimai buvo trumpi ir turiningi. Lietuvos Generalinis Konsulas dr. Petras Daužvardis linkėjo ir skatino Lietuvių Bendruomenę išieiti savo veikla daugiau į viešumą ir tuom liudyti, kad lietuvių tauta yra ne tik gyva, bet ir kūrybinga. Prel. kun. Mykolas Krupavičius linkėdamas darnos veikloje išreiškė pageidavimą, kad einant į Lietuvių Bendruomenės veiklą, reikia pamiršti bet kokią partinę liniją. Lietuvių Bendruomenės stiprybė glūdi mūsų pačių drausmingume ir susiklausyme. Teodoras Blinstrubas, išskėlė Lietuvių Fondo reikšmę mūsų kultūrinei veiklai. Paminėjo kad per palyginamai trumpą laiką iš investuoto Lietuvių Fondo kapitalo yra gauti pirmieji procentai ir iš jų \$900 įteikė Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybai.

Suvažiavimo metu Lietuvių Fondui įnašus įteikė East Chicago Lietuvių Bendruomenės Pirmininkas Kazys Valeika apylinkės vardu \$1000 ir dr. Giniotis likutį iš pažadėtų \$1000 Waukegan apylinkės. Waukegan apylinkė buvo jau anksčiau įnešus \$300 ir šio suvažiavimo metu įteikė \$700, tesėdama savo pažadą.

Ypatingo dėmesio susilaukė dr. Petro Kisieliaus paskaita "Lietuvių Bendruomenės uždaviniai išsivijoje". Paskaita buvo trumpa ir kondensuota. Savo paskaitoje dr. Petras Kisieliūsus ypatingai pabrėžė jaunimo tautinio susipratimo svarbą. Politinė veikla, tiesioginė prasme, nėra Lietuvių Bendruomenės uždavinys, bet ji mūsų politikai pasitarnauja savo kūrybiniais pasireiškimais. Mūsų kultūrinė veikla nesiribojanti lietuviškos visuomenės plotme, bet siekianti už jos ribų yra tam tikra politika.

Iš Apygardos Valdybos Pirmininko Petro Vėbros pranešimo paaiškėjo, kad iš 9 asmenų sudaryta Apyg. V-ba nebeapėpia visų jai skirtų darbų ir reikalinga didesnės apylinkių paramos ir talcos žmonėmis.

II-sios JAV ir Kanados Lietuvių tautinių šokių šventės rengimo klausimais kalbėjo šiai šokių šventei rengti Vyr. Vadovas Bronius Nainys, L.B. Chicago Apygardos Vicepirmininkas. Bronius Nainys rumpai supažindino suvažiavimo dalyvius su Tautinių šokių šventės rengimo atliktais darbais, artimiausiu numatomais, suminėjo jau sudarytas ir veikiančias komisijas. Taip pat perskaitė samatą. Paminėjo, kad nebusi galima su Tautinės šokių šventės pajamomis, gautomis už įėjimą, padengti visų išlaidų. Žymią išlaidų dalį (apie 1/3 visų išlaidų) sudaro Tautinių šokių grupių atvykimas. Tautinių šokių šventės rengėjas L.B. Chicago Apygarda, (L.B. Centro Valdybos pavedimu) yra užsibrėžusi bent 50% kelionės išlaidų padengti. Tuo reikalu esą

renkamos aukos per L.B. Apylinkes. Aukų būdu suteiktos lėšos nebūsiandos jokiems kitiems tikslams panaudotos, kaip tik šokių grupių kelionės išlaidoms.

Broniui Nainiui tik baigus pranešimą, tam tikslui įteikė šokių šv. Vadovybei Prel. kun. Mykolas Krupavičius \$10, kun. Benediktas Sugintas \$5, Pranas Odinas \$10, Jonas Bagdonavičius \$25, dr. Petras Kisieliūsus \$50, dr. A. Razma \$50 ir Jonas Švedas \$10.

Švietimo reikalais pranešimą padarė Apygardos Valdybos švietimo Vadovas J. Vedegys.

Dabartinio metu Amerikos Lietuvių Bendruomenės Chicago Apygardos ribose veikia 2 aukšt. lituanistinės mokyklos (Chicagoje ir Cicero, Ill.), 6 prie parapajinių mokyklų lituanistinės klasės, ir 9 šeštadieninės lituanistinės mokyklos. Šiais metais įsikūrė 2 šešt. lit. mokyklos: Gage Park (Chicago) ir Lawn (Chicago) apylinkėje. Aukšt. lituanistinėse mokyklose dirba 25 mokytojai, mokosi 268 mokiniai. Žemesn. lit. klasėse dirba 32 mokytojai, mokosi 1169 mokiniai.

Apie Chicago Apygardos kasos stovį pranešimą padarė L. B. Chicago Apygardos Valdybos Iždininkas Kazys Kasakaitis. Apygarda praeitais metais turėjusi pajamų \$8647,05, išlaidų \$7125,18. Stipriausia pajamų pozicija buvo aukos Lietuvos paviljonui Tarpautinėje parodoje įrengti \$2049. Bet ir išlaidose tas pats paviljono įrengimas sudarė stipriausią poziciją -- būtent \$3675,58.

Kontrolės komisijos pranešimą darė tos komisijos sekretorius Antanas Šantaras. Kasininko Kazio Kasakaičio ir sekretoro

(Nukelta { 6 psl.)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Philadelphijos Balfo skyriaus surengtame parengime vasario 2 d. Baltimorės Dramos Mėgėjų Būrelis suvaidino S. Čiurlionienės komediją "Pinigėliai". Nuotraukoje iš kairės aktorai: B. Gintvainienė, A. Marčinkienė, K. Vieraitis, O. Eningienė, A. Bučinskas, toliau matyti G. Burčaitis ir A. Paplauskis.

V. Gruzdžio nuotrauka

The great Brandy
from the Rhine

Asbach
Uralt

VXOP • 80 proof

German Distilleries Ltd., New York 20, N. Y.

ALB CHICAGOS APYGARDA...

(Atkelta iš 5 psl.)

riaus Stasio Šiaučūno vedamos knygos yra tvarkomos tvarkingai ir tiksliai ir siūlė suvažiavimui Apygardos Valdybos sudarytą apyskaitą patvirtinti.

Valdybos ir Kontrolės Komisijos pranešimai buvo priimti be pakeitimų.

ALB C.V. Pirmininkas Jasaitis padarė pranešimą, nupiešdamas JAV L. Bendruomenės bendrą vaizdą. Lietuvių Bendruomenės Pirmininko, teigimu, nors L. Bendruomenė šiandien nėra tvirta, bet yra ant gero kelio. Jokia kultūrinė veikla ar socialinė santvarka neišsivysto per naktį. Liesdamas L. Bendruomenės veiklą politinėje srityje pastebėjo: L. Bendruomenė nestato sau tikslu politinės veiklos srities dominavimą, bet taip pat negali leisti kur yra reikalingi aplėisti, pro juos praėti nereagavus.

Pasibaigus klausimams ir sumanymams, buvo paskaitytos rezoliucijos. Po kiekvienos rezoliucijos buvo balsuojama, ir rezoliucijos likimas priklausė nuo suvažiavimo dalyvių nuomonės. Kiek daugiau diskusijų sukėlė 4 ir vienuolikta rezoliucija. Ketvirtosios Rezoliucijos esmės reikalu kalbėjo prel. M. Krupavičius ir Bronius Nainys. Prel. Krupavičius aiškiai pasakė, kad lietuviškų pamaldų klausimas yra svarbus, jis yra L.B. rūpestis ir jokios organizacijos mums vargu padės, rūpinkimės patys.

Bendrai, suvažiavimo dvasia buvo kultūringa, jautėsi suvažiavimo dalyvių didelės noras taiklingai susikalbėti. Visos rezoliucijos buvo priimtos su tinkamomis. To pasekoje iš pateiktų 12 buvo priimta tik 11 rezoliucijų. Rezoliucijas skaitė Karolis Drunga, reziumavo Mečys Šimkus.

FOR A WORTHWHILE
HAPPY JOB FUTURE
We Suggest Training As A
COMPTOMETER
OPERATOR

COME IN or CALL US FOR DETAILS
IMB KEY PUNCH TRAINING
SHORT BRUSH-UP COURSE
ALSO AVAILABLE

COMPTOMETER
SCHOOL

1721 Superior Ave. MA 1-3520

HELP WANTED FEMALE

REGISTERED
NURSES

7-3 3-11 11-7

Positions available in Medical
Surgical, Obstetrics and Nurs-
ery Division. Must be Ohio
registered or eligible for recip-
rocity. Starting salary com-
mensurate with experience.
Excellent fringe benefits.

Doctor's Hospital

12345 Cedar Road
Cleveland 6, Ohio

SW 5-5000, Ext. 205
(18, 19, 20)

PRACTICAL
NURSES
LICENSED

7-3 3-11 11-7

Positions available in Nursing
Division. Must be Ohio regis-
tered or eligible for reciprocity.
Starting salary commensurate
with experience. Excellent fringe
benefits. Shift differential.

Doctor's Hospital

12345 Cedar Road
Cleveland 6, Ohio

SW 5-5000, Ext. 205
(20)

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

NEOLITUANŲ PARENGIMAS

Vasario mėn. 16 d. suskrenda Chicago, Clevelando ir Detroito neolituanių meninės pajėgos į Detroito Lietuvių Namus, kur Vasario 16-os brangiam prisiminimui sutelktinėmis pajėgomis žavės Detroito lietuvių visuomenę.

Clevelandiečiai suvaids scenos vaizdėlį iš Maironio dramos Kęstučio mirtis ir pašoks tautinių šokių pyne, pavaizduodami Žemaitės Gegužinę; Chicago neolituanių mergaičių kvartetas maloniais balsais kutens klausytojų ausis; detroitiečiai atneš į sceną Binkio Gėles iš šieno -- muzikos, šokių ir deklamacijų derinį ir montažą Miške suolelis.

Po šaunios programos prasi-
dės vaišės ir šokiai, grojant
Clevelando neolituanių orkestrui.

Vaišėms registruoja inž. J. Gaižutis tel. TO94487 ir VL Pauža tel. TA 5-2933. Studentai registruojasi pas V. Šeputą tel. 537-9616. Paskutinė registracija vasario mėn. 14 d., ketvirtadienį vakare.

Nenorintieji dalyvauti vaišėse, galės įsigyti bilietus prie įėjimo iki programos pradžios, kuri prasidės 7 val.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Vasario 16-sios minėjimą organizuoja Detroito Lietuvių Organizacijų Centro valdyba šio mėn. 17 d., sekmadienį.

Minėjimas pradės pama-
domis 10 val. Apvaizdos parapijos
bažnyčioje, 10,30 val. šv. Antano
ir šv. Petro parapijų bažnyčiose.

Iškilmingas minėjimo aktas
prasidės 3 val. Western aukšt.
mokyklos auditorijoje, kur pirmą
kartą detroitiečiai išgirs kalbant
advokatą Julijų Smetoną, Dirmuti-
nio ir paskutinio laisvosios Lie-
tuvos prezidento Antano Smeto-
nos sūnų. Be to, kalbės Ameri-
kos kongreso atstovas Neil Stat-
ler.

Meninę programos dalį atliks
šv. Antano parapijos bažnytinis
choras, vedamas muz. A. Ma-
teikos, ir tautinių šokių grupė
"Šilainė" vedama G. Gobienės.
Choras yra žymiai sustiprin-
tas. Minėjimui parinktas dainas
repetuoja trečią mėnesį po du
kartu į savaitę. O "Šilainės"
grakščiosios šokėjos ir vikrieji
šokėjai, daug laurų nusiskynę
tarp svetimųjų, taip pat nesau-
džia. Vadinas, bus kas paklau-
syti ir pažiūrėti.

Tautos šventė -- tautinių at-
laidų diena. Ją ir švęskime tau-
tiniais atleidams laimėti, gau-
siai dalyvaudami pamaldose ir
bendrame minėjimo akte. Atsi-
minkime, kad esame stebimi ir
prietelių ir priešių. Mūsų tauti-
nis nerangumas sudaro džiaugs-
mą priešui, o liūdesį -- prie-
teliui. Pakalbėjęs kongreso atsto-
vas pušūstei auditorijai, tikrai
nuliūdęs mus paliktų, o ta liūde-
sio gaida liūdnai suskambėtų ir
Washingtono.

Todėl pasistenkime, kad nelik-
tų nė vienos tuščios kėdės tautos
šventės minėjimo metu. Tuoj po
minėjimo įvyks vaišės pagr. kal-
bėtojų J. Smetonai pagerbti. Ra-
šant šias eilutes, dar nebuvo su-
sitarta dėl salės. Šiuo reikalu

siūlau skambinti V. Leliui tel.
UN 25982 ar J. Gruzdui tel.
VE 72119.

K. Jurgutis

NEW YORK

Minės Vasario 16

45 metų Nepriklausomy-
bės paskelbimo sukakčiai
atžymėti New Yorko Korp!
Neo-Lithuania šaukia ben-
drą filisterių, seniorų, ju-
niųjų ir jų šeimos narių su-
eigą, kuri įvyks š. m. vasa-
rio 16 d., 7:30 v. v. Atletų
Klube. Fil. Antanas Diržys
skaitys paskaitą tema:
"Tauta ir tautinė ištikimy-
bė". Korporantai atvyksta
su spalvomis. Korporantų
šeimos nariai ir Korp! drau-
gai maloniai prašomi atsi-
lankyti.

Valdyba

CHICAGO

UŽGAVĖNIŲ
BLYNŲ BALIUS

• L. T. Akad. Sambūris
Chicagoje vasario mėn. 23
d., B. Pakšto svetainėje,
2801 W. 38 gt. rengia tra-
dicinį Užgavėnių blynų ba-
lių. Svečiai bus vaišinami
balių šeiminkinių gamintais
užkandžiais ir užgavėnių
blynais bei kava be atskiro
mokesčio. Šokių muziką pa-
ties B. Pakšto orkestras.
Veiks gėrimų bufetas. Sta-
liukai galima užsisakyti iki
vasario 21 d. pas fil. J. Že-
maitį — 7056 So. Campbell
Ave. (įėjimas iš 71 g-vės)
nuo 7-9 val. vakaro, telef.
HE 6-2231.

Įėjimas 4 dol., studentams
3 dol.

Pradžią 8 val. vakaro.
Kolegos neolithuanai ir L.
T. Akad. Sambūrio nariai
su bičiuliais kviečiami į šį
pobūvį atsilankyti. (15-21)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

THE E. B. BROWN OPTICAL
COMPANY

UNION COMMERCE BLDG. ARCADE
MAin 1-2428

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės
valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

GREETINGS and BEST WISHES

WIEHN'S BAKERY

For GOOD Baked Goods - See WIEHN'S

704 EAST 185 th ST.

KE 1-0650

GREETINGS and BEST WISHES

FROM A FRIEND

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

JORDAN CAMERA & SUPPLY
STORE

3802 West 25th Street

SH 1-5511

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai
visiems lietuviams

CLEVELAND HARVARD
LUMBER & DOOR CO.

6000 Harvard Ave.

Call VU 3-6000

18090 Miles Ave

Call MO 2-8100

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

WILSON and CO.
INSURANCE

ALL KINDS OF INSURANCE

11800 Shaker Blvd.

Call WY 1-5800

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

THE EXCELSIOR VARNISH
WORKS INCORPORATED

1228 West 74th Street

AT 1-8600

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkaina-
vimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DAILIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus
vedėjas.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO MINĖJIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius rengia Nepriklausomybės atkūrimo 45 metų sukakties — Vasario 16 šventės minėjimą, kuris įvyks vasario 17 d., sekančia tvarka:

Pamaldos — šv. Mišios už žuvusius ir kovojančius dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo 10:30 val. abiejose lietuvių parapijų bažnyčiose.

Iškilmingas minėjimas 4 val. po pietų lietuvių naujosios parapijos salėje — 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio.

Kalbėtojais pakviesti: Juozas Audėnas, Lietuvos vyriausybės žemės ūkio ministeris ir Charles A. Vanik, JAV Kongreso Atstovų Rūmų narys.

Meninę dalį išpildys Chicagos Vyčių choras, vadovaujamas muz. Fausto Strolios.

Visos organizacijos su vėliavomis kviečiamos dalyvauti pamaldose šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje ir iškilmingame minėjime.

Vasario 17 d., 1 val. per televiziją (kan. 5), kalbės adv. J. Smetona ir meninę dalį išpildys Čiurlionio Ansamblio dir. muz. Alfonso Mikulskio. Tęsis pusę valandos.

Šventės minėjimo proga renkamos aukos tautos laisvinimo reikalingoms. Iškilmingo minėjimo metu aukos bus renkamos vokeliais. Galima pasiūsti ir anksčiau skyriaus išd. L. Leknicko aukdu. Aukotojų pavardės ir aukotos sumos iškilmingo minėjimo protarpėmis bus garsinamos.

Salėje vietos numeruotos. Pakvietimus galima įsigyti iš anksto pas skyriaus valdybos narius, ir sekmadieniais po sumos - pamaldų bažnytinėje salėje ir minėjimo dieną prie įėjimo. Kas norėtų rezervuoti norimą vietą, skambinti L. Leknickui tel. 371-5940.

Po minėjimo bus vaišės. Maloniai kviečiame visus atsilankyti į minėjimą ir paskirti auką.

ALTO Clevelando Sk. Valdyba

• Elena ir Povilas Mikšiai, Vasario 16 minėjimo proga per LB Clevelando II apylinkės valdybą Lietuvų Fondui paaukojo 100 dol.

• Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje vasario 8 d. vakare tos parapijos mokyklos mokiniams J. E. Vysk. Elwell suteikė Sutvirtinimo Sakramentą.

Savo pasakytame pamokslė vyskupas priminė vaiku-

LAKŠTINGALA

Tokiu pavadinimu Jaunimui Radijo Valandėlė įvyks šį penktadienį, vasario mėn. 15 d. per Tėviškės Garsų Radiją.

Radijo vaizdelis -- alegorinis. Lakštingalos žodžiai, jos giedojimas, tai mūsų tremties gyvenimo rūpestis. Rūpestis, ar nepalūšime dvasioje? Klausydami jos žodžių, bent kiek sustiprinkime ryšį, kad Lietuvos laisvės valandai išaušus, neliktumėm varnoms, kurios žarnų pririštos užmiršta Žaliąją Girą, Gira, kuri jas išaugino.

VIRŠUJE: Praeitą šeštadienį, vasario 9 d., Čiurlionio ansamblio namuose Clevelando neolituanių ir tautininkų bendrame pobūvyje buvo iškilmingai paminėta Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktis, Kalbėjo K. Karpis ir A. Augustinavičienė. Pirmoj daly įvyko iškilminga neolituanių sueiga, kurios metu Dalia Bružaitė buvo pakelta į seniores. Nuotraukoje dalis svečių ir prieky tautiniuose rūbuose naujoji seniorė Dalia Bružaitė.

KAIRĖJE: Iškilmingos neolituanių sueigos garbės prezidiumas. Prie stalo sėdi iš kairės: Sakalas, Augustinavičiūtė, Variakojis, Stankevičius, Mackevičiūtė ir Staškevičius.

J. Garlos nuotraukos

čiams jų lietuvišką kilmę ir pareigą prisiminti savo tėvų kraštą, kenčiantį komunistinėje priespaudoje.

Iškilnėse dalyvavo eilė kunigų iš kaimyninių parapijų.

Mokyklos vaikučiai iškilnėms buvo pavyzdinai paruošę seselių mokytojų. Iškilnių metu giedojo mokyklos mergaičių choras, vadovaujamas seselės Valerijos.

Šv. Jurgio parapijos mokyklai vadovauja seselė Francita.

• **Kylančios meno žvaigždės.** Šv. Juozapo (St. Joseph High) gimnazijoje vasario 7, 9 ir 10 dienomis buvo pastatyta populiari operetė "Music Man", kurioje gražiai pasirodė Virginija Eimutyte, Regina High School mokinė.

Pagrindinį vaidmenį Vir-

ginija laimėjo konkurso keliu, dalyvaujant daugeliui kitų mokyklų kandidatėms. Malonu pastebėti, kad Virginija taip pat aktyviai reikiąsi Čiurlionio Ansamblyje ir skaučių organizacijoje.

Operetės baletu scenose taip pat pasirodė mūsų mažieji Rūta Jokubaitė ir Ant. Bružas.

Operetė praėjo nepaprastu pasisekimu.

Pobūvis artimo meilei išryškinti

Vasario 7 d. Čiurlionio Ansamblio namuose įvyko nepaprastas pobūvis, kurio pagrindinė tema — artimo meilės ir lietuviškai bičiuliškos širdies egzistencija. Proga — Aldonos Kavaliūnienės nepaprasta valia ir tikėjimas, paremtas artimo meilės apraiškomis, išgelbė-

jęs jos gyvybę po sunkios gaisro nelaimės.

Pobūvį surengė Juozui Stempužiui vadovaujant veikęs komitetas kartu su skautėmis — židinetėmis.

Komitetas, gerą valią ir artimo meilę supratusių tautiečių remiamas, prisidėjo prie materialinės naštos palengvinimo sunkioje Kavaliūnų šeimos valandose.

Aldona Kavaliūnienė, mirties ir gyvenimo tarpeklyje, pasižymėjo dar ir kitais rekordais — jai buvo padaryta viso 37 pintų kraujui ir 17 vienetų plazmos transfuzijos. Nesuskaitomas skaičius operacijų ir injekcijų išskėlė ją į daugiausiai Raudonojo Kryžiaus minimas pacientes.

Bet visa tai vargu ar būtų padėję 65% kūno apdegusiai, jei ne vidinė jėga — viltis, tikėjimas, ryžtas, kaip tą jėgą bepavadinume, nugalinti ir mirtį.

Šiandien A. Kavaliūnienė vėl šeimos ir artimų draugų tarpe. Bet joje liko dar viena, sunkiai užgydoma žaizda — ji sako negalinti rasti nei žodžių nei formos, kaip visiems jai pagelbėjusiems padėkoti, kad jos jausmai artimo meilės pavyzdžiams būtų suprantami.

Labai jaukiai Juozo Stempužio prarastas pobūvis, židinetėms paruošus skonius užkandžius ir saldumynus su kava, buvo malonus savo jaudinančia proga ir jame nuskambėjusiais žodžiais.

Pobūvio svečių tarpe buvo kun. P. Dzegoraitis ir kun. Goldikovskis. Lithuanian Womens Club prezidentė Mrs. M. Laiblinger su to klubo aktyvia atstove B. Dauperiene, Superior Savings direktorius J. DeRighter su poniu, muz. Alf. Mikulskis su poniu, eilė židinetių, čiurlioniečių ir kitų Kavaliūnų šeimos artimųjų ir bičiulių.

• **Vysk. M. Valančiaus** vardo lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė, vadovaujama Ingridos Stasaitės, vasario mėn. 7 d. gražiai pasirodė skautų suruoštame tautų festivalyje.

• **Daugelis moterų klubų** ir organizacijų susiduria su problemomis: 1. kaip suorganizuoti įdomią programą posėdžių metu, ir 2. kaip geriau surinkti pinigų klubo išdui.

The Illuminating Co. ateina talkon su specialia maisto gaminimo programa, kuri kartu gali prisidėti ir prie

iždo papildymo.

Ta programa susideda iš pademonstravimo, kaip paruošti skaniai maistą su mažu darbo ir pastangų indėliu.

Už kiekvieną demonstravimą atvestą klubo narę ar svečią išmokama po 25 c.

The Illuminating Co. patimai tos programos įvykdymo. Ji gali būti jūsų kaimynystėje, ar Illuminating Co. "Electrama" auditorijoje, kur klubo narės turi progos susipažinti su naujaisiais elektriniais virtuvės įrengimais.

Dėl informacijų teiraukitės tel. 623-1361 Ext. 2176.

• **Pajamų mokesčių blakus pildo** Edvardas Karnėnas Baltic Prekybos Namuose, 6905 Superior Ave., šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 5 val. vakaro. Kitomis dienomis prašoma šaukti telefonu ER 1-4732.

• **Reikalinga moteris** darbui gydytojo kabinete. Būtinai kalbėti angliškai. Skambinti 382-9261. (16, 17, 18)

GERI VIENOS ŠEIMOS NAMAI. VERTI VISŲ PIRKĖJŲ DĖMESIO!

1) Euclid mieste, visai arti prie naujo vieškelio. 6 kambarių namas su prijungtu garažu. Gražus poilsio kambarys. Namas labai gerame stovyje. Kaina prieinama.

2) Mūrinis 5½ kambarių namas (bungalow), garas, pilnas rūsys, tik 15 metų ir tik \$16,900.

FRANK J. JOCHUM

WM. T. BYRNE REAL ESTATE

1535 Hayden Ave.

Residence — RE 1-8931

Office — MU 1-6109

(16, 17, 18)

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4¹/₂%

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

Krautuvė — 431-6339

6901 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATGAVIMO

45 METŲ SUKAKTIES

VASARIO 16-SIOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

rengiamas 1963 m. vasario 17 d., 4 val. p. p.

Naujosios parapijos salėje — 18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio

Programoje: Buv. Lietuvos žemės ūkio ministerio Juozo Audėno kalba, Kongresmano Charles A. Vanik kalba.

Meninę dalį išpildys Chicagos Vyčių choras, diriguojamas Fausto Strolios.

Maloniai kviečiame lietuvių visuomenę aktyviai dalyvauti minėjime ir parodyti visų pasiryžimą kovoti už Lietuvos Laisvę ir Nepriklausomybę.

ALTO Clevelando Skyriaus Valdyba

KAS IR KUR?

• **Dr. Vladas Ramanauskas**, Vilties Draugijos pirmininkas ir LNF atstovas Clevelande, Korp! Neo-Lithuania ir ALT S-gos su-ruošto Vasario 16 d. minėjimo proga LNF surinko virš 200 dol. aukų. Aukojusieji po 10 dol. gauna knygą Laisvės Kovų Dainos.

• **New Yorko Lietuvių Taryba** rengia Vasario 16-sios minėjimą vasario 17 d., 4 val. p. p. Webster Hall. Kalbės kongresmanas John V. Lindsey ir St. Santvaras. Meninę dalį atliks solistė Irena Stankūnaitė, Operetės choras, vadovaujamas M. Cibo ir New Yorko Tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės. Po programos bus šokiai, grojant A. Starolio orkestrui. Salę dekoruos dail. J. Juodis.

Prieš įeinant į salę, kiekvienais metais prie duro svetimtautis pardavinėja lietuviškus ženklelius. Prashome nepirkti, nes bus dalinami salėje.

Rengėjai kviečia visus lietuvius gausiai minėjime dalyvauti.

• **"Gatvės Vaikas"** New Yorke. New Yorko balfininkai pasikvietė Lietuvių Sce-nos Darbuotojų S-gos Chicagoje parengtą ir gerai pasirodžiusį vaidinimą "Gatvės Vaikas" į New Yorką. Vaidinimas bus statomas kovo 23 d., 6 val. vak. Brooklyne, Franklin Lane mokykloje. Vaidintojai ne tik neima už pastatymą jokio atlyginimo, bet dar suka galvas kaip sutaupyti kelionės išlaidas, kad tik daugiau centų atliktų bendra-jai lietuvių šalpai, Balfui. "Gatvės Vaiko" vaidinimu norima užbaigti N. Y. Balfu vajų, davusį virš 6,000 dolerių lietuvių šalpai.

• **Rimantas Klivečka** yra sparčiai kylanti žvaigždė europietiško futbolo šakoje. Pereitų metų sezono gale jis buvo išrinktas į "All Conference", "All New York State" ir "All America" futbolo rinktines. Rimantas taip pat lošia už Brooklyno Lietuvių Atletų Klubą. Jis studijuoja pedagogiką Long Island Universitete, priklauso studentų skautų Korp! Vytis New Yorko skyriui ir skautams vyčiams.

St. Lozoraitis, Jr., Lietuvos pasiuntinybės Vatikane sekretoriaus priėmimo Chicagoje dalyvavę visuomenininkai. Prieky sėdi iš kairės: Jaromienė, Vanagaitienė, Kazanauskienė, Biežienė, Daužvardienė, dr. Budrienė, Kurgonienė. Stovi iš kairės: inž. Jukūnas, dr. Biežis, St. Lozoraitis, Jr., dr. Budrys, Kazanauskas, Drunga, gen. kons. dr. Daužvardis, dr. Jaromis, Talta-Kelpša.

V. Noreikos nuotrauka

• **L. Kančauskas**, lietuviškos spaudos fotografas korespondentas Los Angeles mieste, turįs foto studiją — 6671 Hollywood Blvd., vasario 1 dienos metu buvo plėšiko apvogtas ir sužeistas. Išgirdęs studijoje skambant kasos užraktą, nusileidęs iš buto, pamatė vyrą plėšiant kasą. Besigrumiant plėšikas sužeidė L. Kančauską ir pabėgo į žmonių pilną gatvę, niekam nesusilaikius.

• **Muz. Herkulis ir Vytautas Stroliai** iš New Yorko vasario 2 d. dalyvavo pabaltiečių rengtame koncerte Hartforde, Conn.

• **Lietuviškos skautijos vaizdų albumą** numatoma išleisti šią vasarą prieš skautų jubiliejinę stovyklą. Darbas jau yra įpusėjęs. Redakcinę kolegiją sudaro V. Valaitis, J. Bružinskas ir G. Penikas — visi iš New Yorko.

• **150 Balfu siuntinių** kelių tūkstančių dolerių vertės sausio mėn. pasiūsta į įvairius kraštus vargstantiems tautiečiams. Dauguma siuntinių: rūbai, aprangos naujos medžiagos. Sausio mėn. Balfu Centre turėta 11,395 dol. pajamų (5,000 iš N. Y. vajeaus) ir padarė 6,718 dol. išlaidų. Vasario 16 Gimnazijai surinkta ir išsiūsta 3,216 dol., Vokietijos lietuviams — 902 dol., Lietuvos šalpai — 805 dol.

* **LIETUVA NUO PRAAMŽIŲ** IKI NEPRIKLAUSOMO GYVENIMO. Didžiulis laikotarpis viename istoriniame filme LIETUVA -- EUROPOS NUGALĖTOJA. Algirdo Gustaičio surinkta medžiaga, rankraštis. Filminis redaktorius Pivolas Jasiukonis.

Ši ir kitus filmus galite išsinuomoti, parodyti savo kolonijose. Dėl sąlygų teiraukitės: P. Jasiukonis, 269 Norton St., New Haven, Conn., USA.

Gražus St. Lozoraitis priėmimas

Lietuvos atstovybės prie Vatikano sekretorius St. Lozoraitis jr. besilankydamas Amerikoje, apsilankė ir Chicagoje.

Vasario mėn. 4 d. A. L. Tautinės S-gos Chicago skyriaus pirmininkas Dr. Biežis surengė svečiui gražų priėmimą "Jacys" restorano svetainėje.

Į priėmimo vakarienę atsilankė nemažas skaičius Chicago lietuvių.

Laikė vaišių buvo pasidalinta mintimis. Kalbėjo J. Kaulėnas, Laisvosios Lietuvos redaktorius, generalinis konsulas Dr. P. Daužvardis, L. Vanagaitienė ir pats svečias St. Lozoraitis jr.

Jis papasakojo apie padėtį Europoje, pasidalino turimomis žiniomis iš okup. Lietuvos.

St. Lozoraitis jr. padėkojo Amerikos lietuviams už visas dėtas pastangas, gelbstint Lietuvos atstovybę prie Vatikano.

Jo žodžiais, Vatikanas atsižvelgė į užsienio lietuvių balsą ir pastangas ir padėti pasiuntinybės pakreipė geresnėn pusėn.

Jo nuomone — Lietuvos atstovybės padėtis prie Vatikano su laiku gali būti vėl atstatyta. Tik, žinoma, teks dar padėti pastangų ir gal-

būt reikės vėl Amerikos lietuvių moralinės paramos.

Toliau svečias atsakinėjo į įvairius klausimus. Pasidalino išpūdžiais iš Katalikų Bažnyčios kongreso Romoje. Kongrese dalyvavę iš Lietuvos bažnyčios atstovai, buvo Sovietų Rusijos delegacijoje ir atstovavo Sovietų Rusiją.

Skirstantis chigagiečiai i linkėjo svečiui sėkmingos viešnagės Amerikoje.

A. Janukaitis

Chicago Lietuviai,

Lietuvių Tautos šventei — VASARIO 16-jai — keturiasdešimt penktą kartą atsikartojant, kviečiame Chicago lietuvių visuomenę su dar didesne ištikimybe tarnauti Lietuvos laisvės reikalui.

Tegyvuoja laisva ir Nepriklausoma Lietuva! 1963 m. vasario 16 d.

LB Chicago Apygardos Valdyba

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Richmond Hill skyriaus narės kviečia atsilankyti į

UŽGAVĖNIŲ VAKARĄ,

kuris įvyks Festival Restorane ir bare — 40 East 26th Street, New York City, 1963 metų vasario mėn. 23 dieną, 7 val. vakaro.

Lietuviškos vaišės, koktail, šokiai ir kitos staigmenos, grojant Butrimo orkestrui.

Įėjimas \$5.00; studentams \$3.00.

Richmond Hill Skyr. Valdyba

Joana Juozaitytė Toronte įvykusiame tautų festivalyje iš 57 kandidačių buvo išrinkta "Miss Freedom 1963".

S. Dabkaus nuotrauka

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania vyriausios valdybos pirmininkui

VACLOVUI MAŽEIKAI,

jo mamytei Lietuvoje mirus, reiškiamo gilią užuojautą

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania
Chicagoje

Mielam prieteliui

VACLOVUI MAŽEIKAI

ir jo šeimai, brangiai motinai Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Stasys Švedas

Inž. VACLOVUI MAŽEIKAI

ir šeimai, brangiai motinai Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Jurgis Stravinskas

Brangiems prieteliams

VACLOVUI ir IRENAI MAŽEIKAMS

ir šeimai, jų brangiai mamytei ir uošvei mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

J. ir V. Jasiukaičiai

Mano mielam kaimynui
A. A.

STASIUI PAPROCKUI

Pavergtoje Lietuvoje — Zarasuose mirus, jo vaikus Dr. V. PAPROCKĄ, P. PAPROCKĄ, Dr. K. PAPROCKAITĘ, A. PAPROCKAITĘ ir jų šeimas nuoširdžiai užjausdami kartu liūdime

Česys Šadeika su šeima

KAZIMIERUI POČIUI, liūdesio valandoje,

Lietuvoje mirus jo motinai

SOFIJAI POČIENEI,

reiškia gilią užuojautą

Stasys Vidmantas

Mūsų mieliems bičiuliams

STASEI, KAZIUI ir ALGIUI

URBŠAČIAUS,

jų mielai motinai, uošvei ir močiutei mirus, širdingiausiai užuojautą reiškia

Švarplaičių šeima